

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku
Katedra: Ekonomiky

Výkonnost výrobních podniků v Jihočeském kraji

Vedoucí diplomové práce:
Ing. Antonín Šmejkal

Autor:
Bc. Pavel Radosta

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Akademický rok: 2006/2007

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Pavel Radosta**

Studijní program: **Ekonomika a management**

Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku – pro české firmy**

Název tématu: **Výkonnost výrobních podniků v Jihočeském kraji**

Cíl:

Vymezit úlohu bankrotních a bonitních modelů v systému vyšší formy finanční analýzy. Demonstrovat využití těchto diagnostických indikátorů při komparativní analýze a tvorbě oborových rankingů. Uvést přehled nejvýznamnějších výrobních podniků v Jihočeském kraji. Na základě vlastní metodiky porovnat vybrané podniky výrobního sektoru a posoudit jejich úroveň výkonnosti.

Osnova:

1. Vyšší formy finanční analýzy jako nástroj měření a řízení výkonnosti firem
2. Komparativní analýza – podmínky pro komparaci ekonomických subjektů
3. Oborové rankingy
4. Specifika výrobních podniků
5. Ekonomická charakteristika podniků v Jihočeském kraji
6. Nejvýznamnější výrobní podniky Jihočeského kraje
7. Zpracování vlastní metodiky pro komparaci výrobních podniků
8. Komparace výkonnosti několika výrobních podniků

Rozsah práce: 80 stran

Seznam odborné literatury:

Fibířová, J. – Šoljaková, L.: Hodnotové nástroje řízení a měření výkonnosti podniku. 1. vydání Praha, ASPI 2005

Kaplan, S. R. – Bortin, P. D.: Balanced scorecard – Strategický systém měření výkonnosti podniku,. 3.vydání Praha, Management Press 2002

Marek, P. a kol.: Studijní průvodce financemi podniku. 1. vydání Praha, Ekopress 2006

Mařík, M. – Maříková, P.: Moderní metody hodnocení výkonnosti a oceňování podniku. 1.vydání Praha, Ekopress 2001

Neumaierová, I. – Neumaier, I.: Výkonnost a tržní hodnota firmy. 1.vydání Praha, Grada Publishing 2002

Neumaierová, I. a kol.: Řízení hodnoty podniku. 1. české vydání Praha, Profess Consulting 2005

Pavelková, D. – Knápková, A.: Výkonnost podniku z pohledu finančního manažera. 1. vydání Praha, Linde nakladatelství 2005

Synek, M. a kol.: Manažerská ekonomika. 3. přepracované a aktualizované vydání Praha, Grada Publishing 2003

Vedoucí diplomové práce: Ing. Antonín Šmejkal

Katedra ekonomiky

Autorské prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma: „Výkonnost výrobních podniků v Jihočeském kraji“ vypracoval samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu literatury.

V Českých Budějovicích dne 15. dubna 2008

.....
Bc. Pavel Radosta

Poděkování:

Děkuji Ing. Antonínu Šmejkalovi za odborné vedení a všestrannou pomoc, kterou mi poskytoval při vypracování této diplomové práce.

Výkonnost výrobních podniků v Jihočeském
kraji

The capacity producing companies in the
region of South Bohemia

Tato diplomová práce hodnotí současné moderní metody měření a řízení výkonnosti firmy pomocí diagnostických indikátorů. Vymezuje úlohu bankrotních a bonitních modelů v systému vyšší formy finanční analýzy. Demonstruje využití těchto diagnostických indikátorů při komparativní analýze a tvorbě oborových rankingů. Uvádí přehled nejvýznamnějších výrobních podniků v Jihočeském kraji, které porovnává v rámci jednotlivých odvětví do kterých dané podniky spadají a popisuje jejich specifika. Na základě vlastní metodiky porovnává podniky výrobního sektoru a posuzuje úroveň jejich výkonnosti. Cílem je na základě zjištěných údajů stanovit jak si podnik vede v rámci daného odvětví. Dále se tato práce zabývá otázkou zda některému z analyzovaných podniku nehrozí bankrot či jiné finanční problémy a jakou hodnotu vytvořili podniky za posledním sledované období.

This diploma work evaluates current modern methods of measurement and directing of efficiency of the firm by the help of diagnostic detectors. It defines the function of the bankruptcy and site index models in the system of higher form of financial analysis. It demonstrates the using of these diagnostic detectors in the comparative analysis and the production of sectoral ratings. It shows the survey of the most important producing companies in the region of South Bohemia, compares them in each section the companies come under and describes their specifics. It compares companies of the producing section and qualifies the level of their efficiency according to my own methodology. The aim of this diploma work is to determinate the success of the companies in each section in accordance with the elicited information. This dimploma work also deals with the question if some of the companies might be in danger of bankruptcy or other financial problems and what value the companies created during the last monitoring period.

Klíčová slova:

- finanční analýza
- modely
- mezipodnikové srovnání
- podnik
- výroba
- výkonnost
- bankrot
- finance
- vývoj

Key work:

- financial analysis
- model
- comparison intercompany
- company
- produktion
- capacity
- bankruptcy
- finance
- trend

Obsah

I. Úvod	10
Cíl práce	11
II. Teoretická část	12
1. Výrobní podniky	12
1.1 Specifika výrobních podniků	13
1.1.1 Členění výrobních podniků	13
1.1.2 Další způsoby členění výrobních podniků	13
1.1.2.1 Vnitřní organizace průmyslového podniku a výroby	14
1.1.3 Základní typy výrobních činností podle P. Druckera	16
1.1.4 Faktory ovlivňující lokalizaci podniku	18
2. Metody a postupy hodnocení podniků	19
2.1 Finanční analýza	19
2.1.1 Postup analýzy	20
2.2 Vyšší formy finanční analýzy	21
2.3 Ukazatelové soustavy – nástroje pro vyhodnocování výkonnosti podniků	23
2.3.1 Soustavy ukazatelů	23
2.3.2 Paralelní ukazatelové soustavy	24
2.3.3 Bankrotní a bonitní modely	25
2.3.3.1 Bonitní modely	26
2.3.3.1.1 Komparativně analytické metody	26
2.3.3.1.2 Matematicko-statistické metody	27
2.3.3.2 Bankrotní modely	30
2.3.3.3 Konkrétní příklady bankrotních a bonitních modelů	31
2.3.4 Pyramidové soustavy ukazatelů	37
3. Komparativní analýza-podmínky pro komparaci podniků	41
3.1 Podmínky pro komparaci ekonomických subjektů	41
3.2 Informační zdroje	43
4. Oborové rankingy	46
4.1 Ranking	46
4.1.1 Využití rankingů	46
4.1.2 Metoda hodnocení	47
4.2 Organizace zabývající se sestavováním hodnotících žebříčků	48

4.2.1	The 2000 EVA Ranking Czech Republic	48
4.2.2	Czech top 100	48
4.3	Rating a jeho vliv na posuzování podniků	49
4.3.1	Proces tvorby ratingu	49
4.3.2	Časový harmonogram ratingu	50
4.3.3	Typy ratingu	51
III.	Metodika	52
IV.	Praktická část	62
1.	Charakteristika Jihočeského kraje	62
1.1	Ekonomické srovnání Jihočeského kraje s ostatními kraji	63
2.	Nejvýznamnější výrobní podniky Jihočeského kraje	65
2.1	Srovnání krajů	65
2.2	Nejvýznamnější výrobní podniky v Jihočeském kraji	66
3.	Komparace vybraných výrobních podniků z Jihočeského kraje	68
3.1	Charakteristika analyzovaných podniků	68
3.2	Mezipodnikové srovnání	69
3.2.1	Výpočet jednotlivých ukazatelů	69
3.2.2	Porovnání podniků jednotlivými metodami	70
3.2.2.1	Metoda součtu	70
3.2.2.2	Metoda podílu	71
3.2.2.3	Metoda bodovací	71
3.2.2.4	Metoda normované proměnné	72
3.2.2.5	Metoda vzdálenosti od fiktivního bodu	73
3.2.3	Výsledky pořadí podniků podle jednotlivých metod	73
3.2.4	Hodnocení podniků pomocí bankrotních a bonitních modelů	75
3.2.4.1	Shrnutí výsledků Rychlého testu, Indexu bonity, Altmanova indexu	98
3.2.5	Hodnocení podniků pomocí ukazatele EVA	100
V.	Závěr	104
VI.	Seznam použité literatury	109
	Přílohy	

I. Úvod

Metody hodnocení a srovnávání podniků jsou a zřejmě i nadále budou jednou ze základních činností, kterou provádí nejen podniky, potencionální investoři, ale i nezávislý pozorovatelé.

V prostředí tržní ekonomiky je pro podnik životně důležité neustále sledovat, analyzovat a vyhodnocovat svou finanční situaci a porovnávat ji se situací ostatních podniků v příslušném odvětví a to nejen v tuzemsku, ale i v zahraničí. K tomu podnik potřebuje informační zdroje a metody, kterými provede hodnocení získaných informací.

Hlavním cílem různých metod hodnocení a srovnávání je především zajistit konkurenceschopnost podniku, kterou (v době levných náhražek ze zemí jako je Čína) je možné zajistit především rychlou reakcí na změny na trhu (přizpůsobovat se novým situacím) a také co nejefektivněji využívat nové technologie získané investicemi do výzkumu a vývoje.

Dalším cílem hodnocení a srovnávání podniků je motivace vedení a vlastníků podniků k dosahování lepších výsledků. To je motivováno především úspěchy, kterého dosahují některé okolní podniky.

Po vstupu do Evropské unie jde nejen o srovnávání podniků v rámci jednoho státu, ale metody hodnocení a srovnávání se musejí přizpůsobit většímu množství porovnávaných dat a podniků, které se týkají podniků z celé Evropy. Vzhledem k otevřenosti hranic dochází ke zvýšení konkurence, ale také možnosti proniknou domácím podnikům na zahraniční trh a tím si rozšířit možnosti odbytu.

Pro stanovení úspěšnosti podniků je lépe kombinovat několik hodnotících metod, protože spolehnout se pouze na jeden způsob hodnocení či srovnávání může vést k zavádějícím výsledkům, které ve skutečnosti nemusejí odpovídat skutečnosti a díky těmto chybným závěrům může být poškozen jak hodnocený subjekt, tak i finanční instituty financující daný podnik nebo samotní investoři.

Pro hodnotitele nebo samotný podnik je třeba stanovit pevný postup prováděných prací a metody, kterými dosáhne daného cíle.

Vzhledem ke stále novým podnikatelským činnostem je třeba, aby i hodnocení a srovnávání podniků probíhalo na základě neustále se inovujících analýz.

„Pro většinu hodnocených firem je často důležitější vývoj finančních indikátorů v čase (jejich vývojové tendence), než překračování hraničních hodnot uváděných v diagnostických či predikčních modelech. Nepochybně další empirické výzkumy v oblasti hodnocení finanční situace českých firem prováděné v blízké budoucnosti umožní vytvořit nové modely, které budou lépe odrážet ekonomickou realitu“ (Sedláček, 2001).

Cíl práce

Cílem této diplomové práce je zhodnocení současných moderních metod měření a řízení výkonnosti podniku pomocí diagnostických indikátorů. Vymežit úlohu bankrotních a bonitních modelů v systému vyšší formy finanční analýzy. Demonstrovat využití těchto diagnostických indikátorů při komparativní analýze a tvorbě oborových rankingů. V další části budou popsána specifika výrobních podniků a v praktické části práce ekonomicky charakterizován jak Jihočeský kraj tak několik významných podniků, působících na území tohoto kraje. U zkoumaných podniků proběhne vyhodnocení jejich hospodářské situace a popřípadě nalezení příčiny a možnosti, jak tyto problémy řešit. Po zjištění současného stavu se odhadne budoucí vývoj. Na závěr bude provedena komparace výkonnosti několika hodnocených podniků.

II. Teoretická část

1. Výrobní podniky

Výrobní činnost podniku:

- výrobní činností (výrobou) se rozumí proces přeměny vstupů ve statky a služby (výstupy)
- výrobky jsou vyrobeny dříve, než jsou spotřebovány, služby jsou uskutečňovány zároveň se svojí spotřebou
- výrobní činnost v širším pojetí zahrnuje i zásobování, skladování, odbyt, financování, správu, audit apod. (Synek, 2003).

Výrobní proces můžeme rozdělit na 3 základní procesy:

- pracovní (přímá účast člověka)
- automatický (bez přímé účasti člověka)
- přírodní (tady působí přírodní síly)

Podle použité technologie jde o výrobní procesy:

- mechanicko–fyzikální (látková podstata suroviny zůstává nezměněná, př. soustružení)
- chemické (látková podstata suroviny se mění, př. zpracování ropy)
- biologické (suroviny mění své vlastnosti, př. výroba piva, vín)

Výroba v podniku se dělí na:

- hlavní – výrobky tvoří hlavní náplň výroby podniku
- vedlejší – výroba polotovarů a náhradních dílů
- doplňkovou – využívá odpadů z hlavní a vedlejší výroby
- přidruženou

Dle počtu vyráběných druhů výrobků rozeznáváme výrobu:

- kusovou
- sériovou
- hromadnou

1.1 Specifika výrobních podniků

1.1.1 Členění výrobních podniků

- *podle předmětu činnosti*

průmyslové, zemědělské, lesnické, stavební, dopravní, spojovací, zasilatelské, obchodní, bankovní, peněžní a služeb (Synek, 2003).

- *podle stupně zpracování vyráběných statků:*

podniky prvovýroby (zemědělské, těžební, lesnické) – získávají suroviny z přírody

podniky druhovýroby (podniky zpracovatelské) – zpracovávají suroviny získané prvovýrobou na další statky

- *podle výrobního množství (podle typu výroby) – podniky s výrobou:*

kusovou – malé množství stejných výrobků (atomové reaktory, turbíny, průmyslové stavby apod.)

sériovou – výroba stejného druhu výrobku se opakuje v sériích (obráběcí stroje, automobily, obytné domy, stavby apod.)

hromadnou – výroba velkého množství malého počtu druhů výrobků (žárovky, automobily, ocel, benzín, zemědělské produkty)

- *podle velikosti*

malovýrobní – řemesla, domácí výrobci, soukromí zemědělci

velkovýrobní – továrny, specializované stavební firmy, zemědělská družstva

1.1.2 Další členění výrobních podniků:

- 1) Průmyslové podniky
- 2) Energetika
- 3) Vodní hospodářství
- 4) Zemědělské a lesnické podniky
- 5) Stavebnictví

Průmyslové podniky

Průmysl je hlavním odvětvím národního hospodářství České republiky, do průmyslu se zařazují tři skupiny podniků:

- a) dobývání nerostných surovin
- b) zpracovatelský průmysl
- c) výroba a rozvod plynu, vody a elektřiny

průmysl těžební a zpracovatelský

- hromadná produkce, vysoké nároky na počáteční kapitál a dlouhá doba přípravy na těžbu
- podnikání v něm je značně rizikové (špatný odhad velikosti a kvality ložiska) a je ovlivněno situací na světovém trhu
- silně působí přírodní podmínky, jak na rozmístění, tak na průběh těžby
- průmysl zpracovatelský
- mění vytěžené suroviny v hotové výrobky jak výrobního, tak spotřebního charakteru
- průmysl strojírenský, potravinářský, chemický, elektrotechnický, hutnický, textilní, dřevozpracující, hutnický, aj.

1.1.2.1. Vnitřní organizace průmyslového podniku a výroby

- základním prvkem **prostorového uspořádání** je **pracoviště** = vymezený prostor, ve kterém se provádějí určité pracovní operace
- **pracovní operace** – souvislá nepřerušovaná práce, kterou provádí jeden pracovník nebo skupina pracovníků na jednom pracovišti
- pracoviště jsou seskupena v **dílny** a to buď podle výrobků (tzv. předmětné uspořádání) nebo podle technologické podobnosti operací (tzv. technologické uspořádání – soustružna, kalírna, lisovna apod.)
- dílny jsou sdružovány v **provozy**, provozy soustředěné na jednom místě tvoří **závod** a několik závodů **podnik** – jde tedy o pětistupňové uspořádání, menší podniky některé stupně vypouštějí
- **proudová výroba** – výrobek prochází jednotlivými pracovišti podle posloupností prováděných na výrobku; **pracovní takt** jednotlivých pracovišť – doba, v jejímž průběhu se opakuje stále stejná operace je sladěn s **výrobním takt** celé linky.
- v průmyslových podnicích probíhají všechny druhy procesů – pracovní, automatické a přírodní

Energetika

- odvětví, které se zabývá získáváním, úpravou, zpracováním a rozvodem energie
- vyznačuje se určitými zvláštnostmi, např. produkt (energie) se nedá skladovat
- hlavní energetické zdroje ČR jsou fosilní paliva, jaderná energie a energie vodních toků

Vodní hospodářství

- úkolem je zajišťovat dostatek vody pro potřebu obyvatelstva a celého národního hospodářství
- součástí vodohospodářských činností jsou kanalizace, tj. odvádění a čištění odpadních vod
- podniky jsou většinou monopolem, spotřebitelé jsou chráněni zákonem

Zemědělské a lesnické podniky

- zemědělství, myslivost, lesní hospodářství a rybolov jsou v některých statistikách uváděny pod jedním názvem zemědělství
- OKEČ rozeznává v této skupině tři odvětví:
 - zemědělství
 - lesnictví
 - rybolov

zemědělství

- zemědělská výroba má oproti průmyslové některé zvláštnosti:
 - a) velká závislost na přírodních podmínkách
 - zemědělský výrobní proces se musí přizpůsobovat nárokům živých organismů, ovlivnitelnost přírodních procesů je velmi malá, vysoké náklady na dopravu, rozdílná úrodnost půdy
 - b) časový nesoulad výrobního a pracovního procesu
 - typický zejména pro rostlinnou výrobu – proces výroby pšenice trvá 10 měsíců, pracovní proces obdělávání 1 ha pšenice pouze 70 hodin
 - c) sezónnost práce

Stavebnictví

- jedná se o výrobu s dlouhým cyklem
- výroba je pohyblivá, výrobek nikoli
- stavebnictví je závislé na povětrnostních podmínkách, zejména pak v zimě
- práce, stroje a profese jsou na staveništi různorodé, což ztěžuje organizaci práce
- **velká stavební výroba** – zaměřená na investiční výstavbu větších celků, př. sídlišť, průmyslových závodů, komunikací, inženýrských staveb apod.
- **malá stavební výroba** – stavební práce místního významu
- **specializace** ve stavebnictví je na úrovni podniku, provozu nebo pracovních čtí; na všech stupních je buď předmětná (specializace na určitý druh výstavby) nebo fázová (specializace na určitý druh stavebních prací)

1.1.3 Základní typy výrobních činností podle P. Druckera

- **výroba na zakázku** (custom-order production) – vyrábí se podle přání zákazníka, většinou kusově – nábytek, šaty, lodě, reaktory, klimatizace, vytápění apod.
- **vázaná (pevná) hromadná výroba** (rigid mass production) – typická hromadná, vysoce standardizovaná výroba předpokládající plynulý odběr výrobků určených pro masovou spotřebu. Jakékoli výkyvy znamenají nižší hospodárnost
- **pružná (volná, flexibilní) hromadná výroba** (flexible mass production) – vyrábí se jeden druh výrobku, který se individuálně přizpůsobuje přáním konkrétního zákazníka. Z výroby na zakázku přebírá individualizaci výrobku, z hromadné výroby zase výrobu standardizovaných komponent (př. automobilky)
- **plynulá (proudová) výroba** (process or flow production) – plynulý proud zpracovávaných surovin a tím i plynulý proud hotových výrobků, je vysoce automatizovaná, produkuje často 24 hodin denně, 7 dní v týdnu, je vysoce investičně náročná, živá práce představuje na vstupech jen malý podíl. Vysoké využívání výrobní kapacity přináší nízké náklady

Podniky jsou odvětvově klasifikovány podle ekonomické činnosti (OKEČ)

Předmětem odvětvové klasifikace ekonomických činností jsou všechny pracovní činnosti vykonávané ekonomickými subjekty a jsou určované jejich vývojem. Obecně je činnost dána kombinací práce, výrobní techniky, informační sítě, materiálů, výrobků

a vede k vytvoření specifických výrobků nebo výkonů (služeb). Každá položka zahrnuje seskupení stejnorodých činností na příslušném stupni třídění.

Příklady odvětvového členění

01000-Zemědělství, myslivost a související činnosti

01110-Pěstování obilí a jiných kulturních plodin

01200-Živočišná výroba

01210-Chov hovězího dobytka

29000-Výroba a opravy strojů a zařízení, n.

29100-Výroba a opravy strojů pro výrobu a využití mechanické energie kromě motorů pro letadla, automobily a motocykly

29110-Výroba a opravy motorů a turbín kromě motorů pro letadla, automobily a motocykly

40000-Výroba a rozvod elektřiny, plynu a tepelné energie

40110-Výroba elektřiny

40120-Přenos elektřiny

40130-Rozvod elektřiny a obchod s elektřinou

45000-Stavebnictví

45210-Výstavba pozemních a inženýrských staveb

45211-Bytová výstavba

05000-Rybolov, chov ryb a související činnosti

05010-Rybolov a související činnosti

05020-Chov ryb a související činnosti

05030-Služby v rámci rybolovu

1.1.4 Faktory ovlivňující lokalizaci podniku

- charakter výroby – výroba pod širým nebem (těžba) nebo zakryté provozy
- suroviny
- pracovní proces (např. výroba s velkou spotřebou vody se umísťuje v blízkosti vodních toků)
- kvalifikovaná pracovní síla
- infrastruktura a dopravní náklady

2. Metody a postupy hodnocení podniků

K hodnocení podniku se používá celá řada metod a postupů, k tomuto účelu může být využita:

1. Finanční analýza
2. Vyšší formy finanční analýzy
3. Ukazatelové soustavy

2.1 Finanční analýza

Pokud se někdo pouští do vyšších forem finanční analýzy jako nástroje měření a řízení výkonnosti firem, měl by nejdříve pochopit problematiku základní finanční analýzy. Proto je úvod o vyšších formách finanční analýzy věnován několika základním údajům o finanční analýze.

Finanční analýza – základ finančního řízení

Finanční analýza je oblast, která představuje významnou součást soustavy podnikového řízení. Je úzce spojena s účetnictvím a finančním řízením podniku, propojuje tyto dva nástroje podnikového řízení, jejichž význam v tržní ekonomice vystupuje výrazně do popředí (Sedláček, 2001).

Finanční analýza může být :

- 1) **interní analýza:** využívá především interních dat podniku, jako jsou kalkulace, vnitropodnikové evidence atd.. Jejím cílem je především srovnávat dosažené výsledky daného podniku s předpokládanými výsledky nebo s konkurencí působící ve stejném odvětví, může být použita i na předvídaní budoucích situacích, které mohou v podniku nastat.
- 2) **externí analýza:** je prováděna zvnějšku podniku, nejčastěji bankami, investory, dodavateli, odběrateli, státem atd. Údaje jsou čerpány z veřejně dostupných zdrojů, jako jsou výroční zprávy, výkaz o cash flow atd.

Některé postupy a metody jak v interní tak v externí analýze jsou stejné.

2.1.1 Postup analýzy

Pro finanční analýzu se používají dvě základní rozborové techniky, a to tzv. **procentní rozbor** a **poměrová analýza** (samozřejmě existuje celá řada dalších rozborových technik, tyto uvádím jako základní).

Obě vycházejí z **absolutních ukazatelů**:

- a) stavových (př. stav aktiv k 1. 1. 2007)
- b) intervalových, tokových (př. zisk za měsíc leden 2007).

U stavových veličin se doporučuje je „zdynamizovat“ výpočtem průměrné hodnoty, která lépe charakterizuje jejich roční (měsíční) výši (např. součet hodnoty k 1. 1. a hodnoty k 31. 12. dělený dvěma, nebo průměr měsíčních hodnot apod.).

Technika procentního rozboru

Vypočítává procentní podíl jednotlivých položek rozvahy na aktivech a položek výsledovky na výnosech (tržbách). O takto sestavených výkazech se hovoří jako o výkazech sestavených ve společném rozměru a analýza na nich založená se někdy nazývá **vertikální analýza**. Procentní podíly se srovnávají v čase, s plánem, mezipodnikově, s odvětvovými průměry nebo se standardními (normovanými) nebo doporučenými hodnotami.

Srovnávání ukazatelů v čase je označováno jako **horizontální analýza**. Nástrojem analýzy jsou bazické a řetězové indexy; mohou být doplněny různými grafy (Štohl, 2002).

Pro finanční analýzu se používá celý soubor metod, technik a ukazatelů přejatých hlavně ze statistiky (střední hodnoty, faktorová analýza, trendová analýza, pyramidová analýza, bodové odhady atd.).

Jsou označovány jako:

1) FUNDAMENTÁLNÍ ANALÝZA

Je založena na rozsáhlých znalostech vzájemných souvislostí mezi ekonomickými a mimoekonomickými jevy, na zkušenostech odborníků, na jejich subjektivních

odhadech a na citu pro situace a jejich trendy. Zpracovává velké množství kvalitativních údajů, a pokud využívá kvantitativní informaci, odvozuje zpravidla své závěry bez použití algoritmizovaných postupů.

2) TECHNICKÁ ANALÝZA

Používá matematických, statistických a dalších algoritmizovaných metod ke kvantitativnímu zpracování ekonomických dat s následným ekonomickým posouzením výsledků (Synek, 2003).

2.2 Vyšší formy finanční analýzy

a) matematicko - statistické metody

- bodové odhady (k určení standardní hodnoty ukazatele pro skupinu firem)
v mechanice se užívá názorný pojem těžiště soustavy hmotných bodů. Umožňuje – alespoň myšlenkově – nahradit soustavu hmotných bodů nějak rozmístěných (rozdělených) v prostoru jediným hmotným bodem umístěným v poloze těžiště

k nejčastěji používaným bodovým odhadům parametru polohy patří aritmetický průměr, geometrický průměr, medián, ale i směrodatná (standardní) odchylka a v neposlední řadě nejmenší a největší hodnota každého z datových souborů (Kovanicová, 1999).

Lze říci, že bodové odhady nejsou příliš vhodné pro sestavování nějakých srovnávacích rozborů, nejsou vhodné ani k vytváření standardů poměrových ukazatelů

- statistické testy odlehlých dat (ověřují, zda krajní hodnoty ukazatelů ještě patří do zkoumaného souboru)
- empirické distribuční funkce (slouží k orientačnímu odhadu pravděpodobnosti výskytu jednotlivých hodnot ukazatelů)
- korelační koeficienty (posuzují stupeň závislosti ukazatelů a hloubky paměti v časové řadě ukazatelů)

- regresní modelování (slouží k charakterizaci vzájemných vztahů mezi ukazateli a k rozčlenění podle jejich vlivu na požadovaný výsledek na významné a zanedbatelné)
- autoregresní modelování (toto modelová se používá k charakterizaci dynamiky ekonomického systému a k prognózování)
- analýza rozptylu (vybírají takové ukazatele, které mají rozhodující vliv na žádaný výsledek)
- faktorová analýza (ke zjednodušení závislosti struktury ukazatelů)
- diskriminační analýza (ke stanovení významných příznaků finanční tísně a posouzení stupně nebezpečí finančního kolapsu firmy)
- robustní matematicko-statistické postupy (k potlačení vlivu apriorních předpokladů na výsledky statistických metod)

b) nestatistické metody

- matné množiny (teorie nabízí bohatší výběr stupně příslušnosti prvků k množině, který od zcela určitého ne přechází postupně k úplnému ano)
- expertní systémy (počítačové báze znalostí o určité skupině jevů a expertních soudů o těchto jevech sloužící k automatizovanému vytváření soudů v téže skupině jevů charakterizovaných dalšími daty)
- gnostická teorie neurčitých dat (maximalizuje množství informací čerpané z dat a je založena na jednotlivých datech kontaminovaných neurčitostí) (Sedláček, 2001)

2.3 Ukazatelové soustavy – nástroje pro vyhodnocování výkonnosti firmy

2.3.1 Soustavy ukazatelů

K posouzení celkové finanční situace firmy se vytváří soustavy ukazatelů, označované také jako analytické systémy nebo modely finanční analýzy. Rostoucí počet ukazatelů v souboru umožňuje detailnější zobrazení finančně – ekonomické situace firmy, avšak současně velký počet ukazatelů ztěžuje orientaci a zejména výsledné hodnocení firmy.

Dělení soustav podle způsobu jejich tvorby

1) Jednorozměrné modely

Snaží se nalézt jednoduchou charakteristiku, jež by souhrnně vyjadřovala finančně-ekonomickou situaci firmy a dokázala by relativně spolehlivě rozlišit prosperující a neprosperující firmy. Tato charakteristika se zpravidla vytváří tak, že se vyberou určité typické poměrové ukazatele, jejichž vyčíslená hodnota se transformuje na body, ze kterých se potom vypočítá jednoduchý, resp. vážený součet. Body se přitom přiřazují pomocí bodových stupnic, které se obvykle sestavují expertními metodami.

Z jednorozměrných modelů se často používají modely vyvinuté Kralickem, Beaverem a Tamarim (Fibírová, Šoljaková, 2005).

2) Vícerozměrné modely

U tohoto typu modelů je výběr poměrových ukazatelů stanoven pomocí složitějších matematicko – statistických metod. Nejčastěji se při jejich konstrukci používá diskriminační analýza. Mezi nejznámější vícerozměrné modely predikce patří Altmanova formule bankrotu (Z- skóre), Index bonity, Taflerův model.

Do těchto nástrojů patří:

- 1) Paralelní ukazatelové soustavy
- 2) Bankrotní a bonitní modely
- 3) Pyramidové soustavy ukazatelů

2.3.2 Paralelní ukazatelové soustavy

Používají se pro analýzu finanční situace podniku a jako ukazatelé jsou co do významu považovány za rovnocenné a jsou shrnovány do skupin podle toho, kterou oblast podnikového hospodaření postihují.

Patří sem například ukazatelé:

- výnosnosti
- aktivity
- zadluženosti
- likvidity
- tržní hodnoty

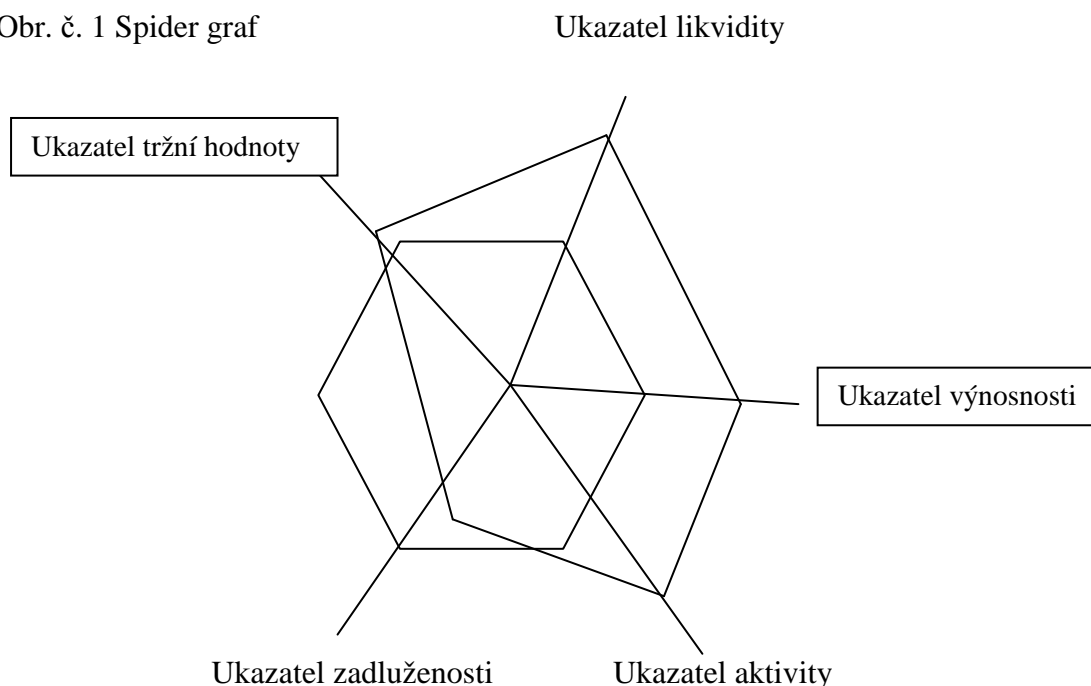
Patří sem i tzv. spider analýza, to je velmi koncentrovaná podoba paralelních ukazatelových soustav (obsahuje 5, 7 a více ukazatelů).

Grafická analýza (spider graf)

Ke zvýšení názornosti ve finanční analýze se používá různých grafů; nejběžnějšími jsou sloupkové, spojnicové a výsečové grafy. V poslední době si oblibu získal tzv. spider graf (z angl. spider = pavouk, resp. pavučina = spider web). Umožňuje rychlé a přehledné vyhodnocení postavení určitého podniku v řadě ukazatelů vzhledem k odvětvovému průměru, možné je i srovnání s nejlepším nebo konkurenčním podnikem. Obvykle se používá 16 poměrových ukazatelů. Ty se vyjadřují v procentech vůči odvětvovému průměru (lze použít medián nebo jinou střední hodnotu), průměr odvětví se tedy považuje za 100% (Synek, 2003).

Obrázek číslo 1, kdy je použito pouze pět ukazatelů (ukazatele likvidity, výnosnosti, aktivity, zadluženosti a tržní hodnoty).

Obr. č. 1 Spider graf

Hodnocení je poměrně jasné, pokud přesahují vrcholky kružnici průměrných hodnot, jedná se o podnik nadprůměrný, jsou-li vrcholky blíže ke středu, jde o podnik podprůměrný. Grafem však nelze zachytit podrobnou analýzu jednotlivých ukazatelů a jejich vztahů.

2.3.3 Bankrotní a bonitní modely

Jednotlivé ukazatele, finanční analýzy, jako jsou ukazatele rentability, zadluženosti, výnosnosti mají samy o sobě jen omezenou vypovídací schopnost. Je totiž žádoucí vyhnout se izolovanému posuzování jednotlivých ukazatelů, neboť to může vést k nepříjemným chybám (Neumaierová, I., Neumaier, 2002).

***Příklad:** vezmeme-li využití obchodních ploch, dosahuje-li podnik vysokou hodnotu tohoto ukazatele, nemůžeme tuto skutečnost hodnotit jako pozitivní bez toho, že budeme věnovat pozornost i efektivnosti dalších podnikových faktorů – například pracovníků. Musíme se tedy zároveň ptát, jaký je dosahovaný výkon na pracovníka, případně jak velká prodejní plocha připadá na jednoho prodávajícího. Pak se může ukázat, že výkon na pracovníka je nízký, protože došlo ke kombinaci příliš velkého počtu personálu s příliš malým prostorem. Je tedy žádoucí, aby výsledky posuzování jednotlivých ukazatelů vstupovaly do rozhodovacího procesu ve vzájemné souvislosti. Proto se v teorii i praxi již dlouhé období objevuje snaha pracovat s formálně uspořádanou soustavou ukazatelů. Smyslem jejich využívání je kvantitativně zobrazit, jaké důsledky budou mít různá rozhodnutí pro realizaci podnikových cílů.*

Formulace závěru o celkovém finančním zdraví podniku je úlohou vícekritériálního rozhodování, kde každý z použitých ukazatelů tvoří jedno z kritérií. Jednotlivé ukazatele paralelní ukazatelové soustavy však nemají pro hodnocení finančního zdraví stejný význam. Problémem je objektivní výběr nejdůležitějších ukazatelů a stanovení výše jejich důležitosti.

Bonitní a bankrotní modely, které slouží pro rychlou orientaci investorů a věřitelů, resp. pro rozřídění firem podle jejich kvality, tzn. výkonnosti a důvěryhodnosti. Bonitní modely odrážejí míru kvality firmy podle její výkonnosti (jako stroje na peníze), jsou tedy orientovány na investory a vlastníky, kteří nemají k dispozici údaje pro propočet čisté současné hodnoty firmy (Neumaierová, Neumaier, 2002).

2.3.3.1 BONITNÍ MODELY

Jde o diagnostické modely, které odpovídají na otázku, zda je o dobrou anebo špatnou firmu. Mají schopnost ohodnotit firmu jedním koeficientem (syntetickým ukazatelem) na základě účelového výběru ukazatelů, které nejvýstižněji přispívají k její klasifikaci. Pro běžné řízení se používá zpravidla širší výběr ukazatelů s vyšší frekvencí zpracování pro rozbor kritického vývoje některého z vrcholových ukazatelů bude naopak žádoucí jeho detailnější rozklad.

Bonitní modely jsou na rozdíl od bankrotních modelů založeny převážně na teoretických poznacích. Umožňují posoudit pozici firmy v komparaci s větším souborem porovnávaných podnikatelských subjektů, resp. s oborovými výsledky (etalony).

Jsou závislé na množství dat o výsledcích v daném oboru, segmentu trhu či v databázi porovnávaných firem. Pro konstrukci modelu je třeba stanovit rozsah a obsah ukazatelů, výběrový soubor porovnávaných firem a zvolit příslušnou analytickou metodu. V zásadě lze použít komparativně-analytické a matematicko-statistické metody (Sedláček, 2001).

2.3.3.1.1 Komparativně-analytické metody

Pro tyto metody je typické používání hlavně verbálních ukazatelů (např. kvalifikační struktura pracovníků, kvalita výrobků, servis apod.).

Mezi komparativně-analytické metody patří zejména:

a) SWOT analýza

Je založena na identifikaci silných a slabých stránek sledované firmy s nejvýznamnějšími konkurenty a jejich příležitostmi a ohrožením.

b) Metoda kritických faktorů úspěšnosti

Jde o analýzu faktorů, které považujeme z hlediska hodnocení postavení firmy na trhu za rozhodující.

c) Metoda analýzy portfolia dvou dimenzí

Dvě dimenze představují atraktivnost trhu a konkurenční způsobilost firmy. Pro každou dimenzi zjistíme výsledné bodové hodnocení (tj. součet bodů, případně násobený váhami jednotlivých kritérií), které nanášíme do dvojrozměrného grafu (matice). Z polohy průsečíku v grafu (matici) pak zjišťujeme pozici naší firmy na trhu.

Mezi základní výhody komparativně-analytických metod patří přehlednost a názornost výstupů analýzy, jakož i možnost kombinování kvalitativních a kvantitativních ukazatelů. Jejich největší nevýhoda je v subjektivní zatíženosti, která je determinována příslušnou odborností expertů, resp. klientů uskutečňujících hodnocení.

2.3.3.1.2 Matematicko-statistické metody

Při sestavování modelu se pak aplikují metody:

- jednoduchého (resp.váženého) součtu pořadí
- jednoduchého (resp.váženého) podílu
- bodovací
- normované proměnné
- vzdálenosti od fiktivního objektu

Cílem metod je transformace a syntetizace různých ukazatelů do jednoho, tzv.integrálního ukazatele, který komplexně vyjadřuje úroveň jednotlivých firem ve výběrovém souboru zkoumaných firem.

Metoda jednoduchého součtu pořadí

Firmy řadíme podle každého ukazatele. Firma s nejlepším ukazatelem dostane pořadí „a“, další „a-1“, až firma s nejhorší hodnotou bude mít pořadí „1“.

Výpočet:

$$d_{1i} = s_{ij} * p_j$$

kde $i = 1, 2, 3, \dots, a$

s_{ij} = pořadí i -té firmy pro j -tý ukazatel

p_j = váha j -tého ukazatele

Nejlepší je ta firma, pro kterou je ukazatel maximální. Výhodou této metody je její jednoduchost a možnost použití nejen pro kvantitativní, ale i pro kvalitativní charakteristiky.

Metoda jednoduchého podílu

Používá střední hodnotu jednotlivých ukazatelů, kterou se podělí hodnota každého ukazatele v modelu. Podle toho, je-li požadován růst nebo pokles, se ukazatel pronásobí koeficientem +1 nebo -1 a v případě diferencovaných vah i váhou ukazatele.

Výpočet:

$$d_{2i} = ((\text{suma } x_{ij} * p_j) / (\text{suma } x_{pj})) * (+- 1)$$

kde x_{ij} hodnota j -tého ukazatele v i -té firmě

x_{pj} aritmetický průměr vypočítaný z hodnot j -tého ukazatele

Výhodou této metody je, že bere v úvahu i odchylky hodnot ukazatelů (jejich vzdálenost) od průměru. Nejvyšší hodnota integrálního ukazatele opět znamená nejlepší firmu.

Bodovací metoda

Patří mezi nejstarší metody vícekriteriálního hodnocení. Postupuje tím způsobem, že nejlepším hodnotám každého ukazatele v souboru srovnávaných podniků přiřadíme stejný počet bodů, obvykle 100, nejhorším hodnotám přiřadíme pak 0 bodů. Konkrétní i -té hodnotě j -tého ukazatele přiřadíme počet bodů podle vzorce:

a) je-li nejlepší minimální hodnota

$$b_{ij} = \frac{\max u_j - u_{ij}}{\max u_j - \min u_j}$$

b) je-li nejlepší maximální hodnota

$$b_{ij} = \frac{u_{ij} - \min u_i}{\max u_j - \min u_j}$$

kde:

b_{ij} = počet bodů pro j-tý ukazatel v i-té situaci,

u_{ij} = skutečná hodnota j-tého ukazatele v i-té situaci,

$\max u_j$ = maximální hodnota j-tého ukazatele,

$\min u_j$ = minimální hodnota j-tého ukazatele.

Hodnotícím kritériem je pak součet nebo průměr přiřazených bodů jednotlivým ukazatelům. Obě kritéria jsou zcela rovnocenné.

Nevýhodou této metody je závislost bodového hodnocení na nejhorších dosažených výsledcích. Zařazení různých špatných variant umožňuje prokázat jako nejlepší variantu tu z dobrých variant, kterou si právě přejeme.

Metoda normované proměnné

Pomocí této metody se slučují respektive průměrují normované hodnoty jednotlivých ukazatelů. Normované proměnné vypočteme podle vzorce:

a) je-li nejlepší hodnotou hodnota maximální

$$c_{ij} = \frac{u_{ij} - m(u_{ij})}{s(u_{ij})}$$

b) je-li nejlepší hodnotou hodnota minimální

$$c_{ij} = \frac{m(u_{ij}) - u_{ij}}{s(u_{ij})}$$

kde:

$m(u_{ij})$ = průměrná hodnota j-tého ukazatele

$s(u_{ij})$ = směrodatná odchylka j-tého ukazatele

Hodnotícím kritériem je součet c_j nebo průměr normovaných proměnných.

Hodnotící kritérium je u této metody málo závislé na extrémních hodnotách. Jeho průměr je roven nule a na rozdíl od předcházejících metod za nejlepší považujeme nejvyšší kladnou hodnotu.

Metoda vzdálenosti od fiktivního objektu

Pracuje s normovanými tvary hodnot jednotlivých ukazatelů, ale do výběrového souboru firem zavádí i tzv. fiktivní firmu. Ukazatel fiktivní firmy dostaneme tak, že u každého ukazatele najdeme tu firmu, která měla nejlepší hodnotu toho kterého ukazatele, a tuto hodnotu vezmeme z hodnot, kterou má naše fiktivní firma tzn. že tato firma bude mít ve všech ukazatelích nejlepší hodnoty.

Potom vypočítáme aritmetické průměry a směrodatné odchylky za jednotlivé ukazatele a převedeme všechny ukazatele na normovaný tvar:

Integrální ukazatel se sestaví jako průměr euklidovskou vzdáleností naší firmy o fiktivní firmy, tj.

$$d_{5i} = \sqrt{\frac{\text{suma } (u_{ij} - u_{0j})^2 * p_j}{\text{suma } p_j}}$$

Nejlepší je ta firma, jejíž vzdálenost od fiktivní firmy je nejmenší, tj. jejíž integrální ukazatel je minimální.

2.3.3.2 BANKROTNÍ MODELY

Mají informovat své uživatele o tom, zda firmě hrozí v blízké budoucnosti bankrot. Byly odvozeny na základě skutečných dat (se všemi výhodami, jako např. reálnost, a nevýhodami, jako např. vysoká specifičnost na jistý typ firem) u firem, které v minulosti zbankrotovaly, nebo naopak dobře prosperovaly (Neumaierová, Neumaier, 2002).

Vychází z předpokladu, že ve firmě dochází již několik let před úpadkem k jistým anomáliím, ve kterých jsou obsaženy symptomy budoucích problémů, které jsou

charakteristické právě pro ohrožené firmy. Tyto symptomy mají zpravidla podobu rozdílné úrovně, variability a dynamiky vývoje ve vybraných finančních ukazatelích odrážejících finančně-ekonomický stav sledované firmy.

K sestavení predikčního modelu, který vychází ze středních hodnot poměrových ukazatelů obou sledovaných skupin firem, se používá tzv. diskriminační analýza. Patří mezi metody, které zkoumají závislost mezi skupinou „p“ kvantitativních proměnných na jedné straně a jednou kvalitativní proměnnou na straně druhé. Diskriminační analýza se používá v případech, kdy máme data, která jsou rozdělená do dvou nebo více skupin, a chceme najít jednu nebo více kvantitativních měr jako funkcí, které budou pomáhat členit nové údaje těchto skupin. Cílem je obvykle stanovit metodu na určení, do které skupiny zařadit nové pozorování.

Příklad diskriminační analýzy:

$$D_1 = d_{i1} * Z_1 + d_{i2} * Z_2 \dots + d_{ip} * Z_p$$

kde d_1 až d_p = jsou standardní klasifikační koeficienty vypočítané při maximalizaci poměrů meziskupinové a vnitroskupinové variability

Z_1 až Z_p = jsou standardní hodnoty proměnných „p“

(Sedláček, 2001).

2.3.3.3 Konkrétní příklady bonitních a bankrotních modelů

INDEX IN

V roce 1995 se manželé *Inka a Ivan Neumaierovi* rozhodli analyzovat vybrané významné bonitní a bankrotní indikátory (které převažovaly) a zprostředkovat nejčastěji vytipované ukazatele. Z ukazatelů, které považuje za nejvýznamnější nejvíce modelů a ve výsledných indikátorech se objevují nejčastěji, sestavili index, který pracovně nazvali IN index.

INDEX IN95

Index IN95 (věřitelský) má následující tvar:

$$IN95 = V1 * \frac{A}{CZ} + V2 * \frac{EBIT}{\dot{U}} + V3 * \frac{EBIT}{A} + V4 * \frac{V\dot{Y}N}{A} + V5 * \frac{OA}{KZ + KB\dot{U}} - V6 * \frac{ZPL}{V\dot{Y}N}$$

Kde:

V1 až V6 - váhy ukazatelů v indexu (pro jednotlivé OKEČe), jejich hodnoty přepočteny na české podmínky jsou uvedeny v literatuře od manželů Neumaierových: výkonnost a tržní hodnota firmy, vydaných v roce 2002. Je třeba použít hodnoty, které se týkají daného oboru.

A - aktiva

CZ - cizí zdroje

EBIT - zisk před úroky a zdaněním

Ú - nákladové úroky

VÝN - výnosy

OA - oběžná aktiva

KZ - krátkodobé závazky

KBÚ - krátkodobé bankovní úvěry a výpomoci

ZPL - závazky po lhůtě splatnosti (příloha účetní závěrky)

Index byl ověřen na datech tisíců českých firem a vykázal velmi dobrou vypovídací schopnost pro odhad jejich finanční tísně. Úspěšnost indexu IN95 je více než 70 %.

Firmy, které vykázaly hodnotu indexu IN95 vyšší než 2 mají schopnost bezproblémově platit závazky, šedá zóna indexu IN95 vyšla v rozmezí hodnot 1 – 2 tzn. firmy, které se hodnotou indexu IN95 pohybovaly v tomto pásmu, jsou rizikové a mohly by zde nastat problémy s placením závazků a u firem, které nedosáhly ani hodnoty 1 tyto problémy již existují, tzn. firma nemá dostatečnou schopnost plnit své závazky.

INDEX IN99

Index IN99 (vlastnický) slouží k rychlé identifikaci tvorby hodnoty firmou. Byly vybrány proměnné, které byly určeny pomocí diskriminační analýzy a má následující tvar:

$$IN99 = -0.017 * \frac{CZ}{A} + 4.573 * \frac{EBIT}{A} + 0.481 * \frac{VYN}{A} + 0.015 * \frac{OA}{KZ + KBÚ}$$

Pokud dosahuje index IN99 větší než 2.07, daná firma dosahuje kladné hodnoty ekonomického zisku, pokud se hodnota indexu IN99 pohybuje pod 0.684 pak má firma zápornou hodnotu ekonomického zisku. Interval „šedé zóny“ je poměrně široký. Je to pásmo, kdy není situace firmy jednoznačná, nicméně pokud se zde firma ocitne, je to vždy signál určitých problémů. Při ověřování indexu se ukázaly tři pásma: pokud firma dosahuje IN99 1.420 až 2.07 není na tom firma špatně, při hodnotách 1.089 až 1.420 je situace nerozhodná, firma má přednosti, ale má i výraznější problémy a v pásmu hodnot 0684 až 1.089 již převažují firemní problémy.

Protože ekonomický zisk neodráží hodnotu růstových příležitostí, je třeba pro posouzení skutečnosti, zda firma tvoří pro majitele hodnotu (dosahuje kladné čisté současné hodnoty), posoudit předpokládanou míru růstu ekonomického zisku dosažitelnou v dlouhodobém časovém horizontu (dlouhodobý růst firmy).

Index je vhodný v případech, kdy si posuzovatel firmy netroufne odhadnout její alternativní náklad na vlastní kapitál, který je základní podmínkou pro propočet ekonomického zisku.

INDEX IN01

Tento index vznikl tak, že autoři vzali 1915 podniků z průmyslu a rozdělili je na skupinu 583 podniků tvořících hodnotu (tj. s kladným ekonomickým ziskem), skupinu 503 podniků v bankrotu nebo těsně před bankrotem a 829 ostatních podniků. Pomocí diskriminační analýzy dospěli k indexu IN01 pro průmysl:

$$IN01 = 0.13 * \frac{A}{CZ} + 0.04 * \frac{EBIT}{Ú} + 3.92 * \frac{EBIT}{A} + 0.21 * \frac{VYN}{A} + 0.09 * \frac{OA}{KZ + KBÚ}$$

IN01 větší než 1.77 znamená, že podnik tvoří hodnotu a hodnoty indexu IN01 menší než 0.75 znamená, že podnik spěje k bankrotu. Mezi hodnotami 0.75 a 1.77 je šedá zóna, tj. podniky netvořící hodnotu, ale také nebankrotující. Jinak řečeno bonitní podniky netvořící hodnotu.

RYCHLÝ TEST (RT)

Rychlý test (Quick test) zkonstruovaný v roce 1990 P. Kralickem. Poskytuje rychlou možnost s poměrně velmi dobrou vypovídací schopností oklasifikovat analyzovanou firmu. Jeho výhoda spočívá v tom, že výpočet potřebných ukazatelů je poměrně snadný a tudíž i vyhodnocení je rychlé a jasné.

Tab. č.1 Hodnoty pro hodnocení Rychlého testu

UKAZATEL	VÝBORNÝ	VELMI DOBRÝ	DOBRÝ	ŠPATNÝ	INSOLVENCE
KVÓTA VLAST.KAP.	> 30 %	> 20 %	> 10 %	> 0 %	negativní
DOBA SPLÁC.DLUHU	< 3 roky	< 5 let	< 12 let	> 12 let	> 30 let
CF V % Z TRŽEB	> 10 %	> 8 %	> 5 %	> 0 %	negativní
ROA	> 15 %	> 12 %	> 8 %	> 0 %	negativní

Zdroj: Sedláček, 2001

Podnik s hodnotou nižší než 2 jsme považovali za bonitní a podnik s hodnotou vyšší než 3 za spějící k bankrotu.

INDEX BONITY (IB)

Index bonity je hlavně používán v německy mluvících zemích.

$$IB = 1.5 * \frac{CF}{CZ} + 0.08 * \frac{A}{CZ} + 10 * \frac{Z}{A} + 5 * \frac{Z}{Vy} + 0.3 * \frac{Za}{Vy} + 0.1 * \frac{Vy}{A}$$

Celkové hodnocení ekonomické situace pomocí Indexu bonity:

IB < -2 (extrémně špatná),

-2 <= IB < -1 (velmi špatná),

-1 <= IB < 0 (špatná),

0 <= IB < 1 (určité problémy),

1 <= IB < 2 (dobrá),

2 <= IB < 3 (velmi dobrá) a

IB >= 3 (extrémně dobrá).

Podnik s hodnotou nižší než 0 můžeme označit jako spějící k bankrotu a podnik s hodnotou vyšší než 1 jako bonitní podnik.

TAFLERŮV INDEX (T)

Index byl publikován v roce 1977:

$$T = 0.53 * \frac{Z}{KZ} + 0.13 * \frac{OA}{CZ} + 0.18 * \frac{KZ}{A} + 0.16 * \frac{T}{A}$$

Hodnocení:

pokud je $T < 0.2$ pak podnik spěje k bankrotu a pokud $T > 0.3$ pak podnik nespěje k bankrotu.

Podnik s hodnotou vyšší než 0.3 lze považovat za bonitní a podnik s hodnotou nižší než 0.2 za bankrotující podnik.

ALTMANOVO Z-SCORE

Model je odvozen z praxe analýzou mnoha úspěšných a neúspěšných firem. Základem je regresní rovnice:

$$Z = 1,2x(1) + 1,4x(2) + 3,3x(3) + 0,6x(4) + 1,0x(5)$$

X(1) – pracovní kapitál/celková aktiva,

X(2) – nerozdělený zisk/celková aktiva,

X(3) – EBIT/celková aktiva,

X(4) – tržní hodnota vlastního jmění/účetní hodnota dluhu,

X(5) – celkové výnosy/celková aktiva.

Výpočtem hodnoty pro podnik dostaneme číslo – Altmanovo Z-score. Je-li větší než 2,99, podnik není bankrotem ohrožen, je-li menší než 1,81, podnik je ohrožen a pravděpodobně zbankrotuje. Nachází-li se číslo mezi oběma krajními čísly, je prognóza nejistá. Čím je číslo vyšší, tím je podnik odolnější proti bankrotu. Altmanův model je jedním ze systému „výstražného varování“ (Synek, 2003).

TAMARIHO MODEL

Z vlastních zkušeností, které získal M. Tamari jako bankovní úředník vytvořil svůj vlastní model založený na šesti ukazatelých:

- T1 vlastní kapitál/cizí zdroje
- T2 vývoj zisku s dvěma možnostmi vyjádření: a) abs. vyjádření b) ukazatel ROA
- T3 current ratio (běžná likvidita)
- T4 výrobní spotřeba/průměrný stav nedokončené výroby
- T5 tržby/průměrný stav pohledávek
- T6 výrobní spotřeba/pracovní kapitál

Tamariho považuje za rozhodující pro prosperitu firmy finanční samostatnost, hospodářský výsledek a vázanost vlastního kapitálu. Na další úroveň položil ukazatel běžné likvidity a bodově nejméně ukazatele. Tato tvrzení dokumentuje bodová stupnice, kterou sestavil Tamari na základě vlastních empirických pozorování. (Sedláček, 2001)

Výsledkem bodování je tzv. Tamariho rizikový index, který má maximální hodnotu 100 bodů.

UKAZATEL EVA

Jedná se o ukazatel, který slouží k finančnímu hodnocení podniku a přešel z USA a rychle se rozšířil v Západní Evropě. Navázal na starší ukazatel, který je označován MVA (Market Value Added – tržní přidaná hodnota). Je označován jako EVA (Economic Value Added – ekonomicky přidaná hodnota) (Maříková, Mařík, 2001).

Základním měřítkem výkonnosti společnosti dle EVA je reziduální příjem, který zůstane po odečtení všech nákladů od provozního hospodářského výsledku. Počítá se jako rozdíl mezi provozním hospodářským výsledkem po zdanění (NOPAT) a náklady na kapitál:

$$\mathbf{EVA = NOPAT - (Kapitál \times Náklady na kapitál)}$$

NOPAT je provozní zisk po zdanění zahrnující náklady na celkový kapitál investovaný do společnosti.

EVA můžeme případně určit také vynásobením rozdílu mezi výnosností investovaného kapitálu (ROIC) a náklady na průměrný investovaný kapitál:

EVA = (ROIC – Náklady na kapitál) x Investovaný kapitál

Náklady na kapitál pro výpočet EVA jsou stanoveny jako vážený průměr nákladů na kapitál (WACC) a skládají se jak z nákladů na cizí kapitál, tak z nákladů na vlastní jmění. Je důležité si uvědomit, že WACC nejsou výdaje, ale jsou to náklady příležitosti a odpovídají celkové výnosnosti, kterou by mohl investor očekávat při investování do portfolia akcií a dluhopisů nesoucího srovnatelné riziko. Čím větší riziko představuje pro investory vložení kapitálu do společnosti, tím vyšší je hranice výnosnosti, kterou musí společnost dosáhnout, aby vytvářela hodnotu, a tím jsou vyšší i náklady na kapitál.

Pokud je výsledný ukazatel EVA kladný, společnost vytváří hodnotu, pokud je záporný, společnost naopak hodnotu ničí.

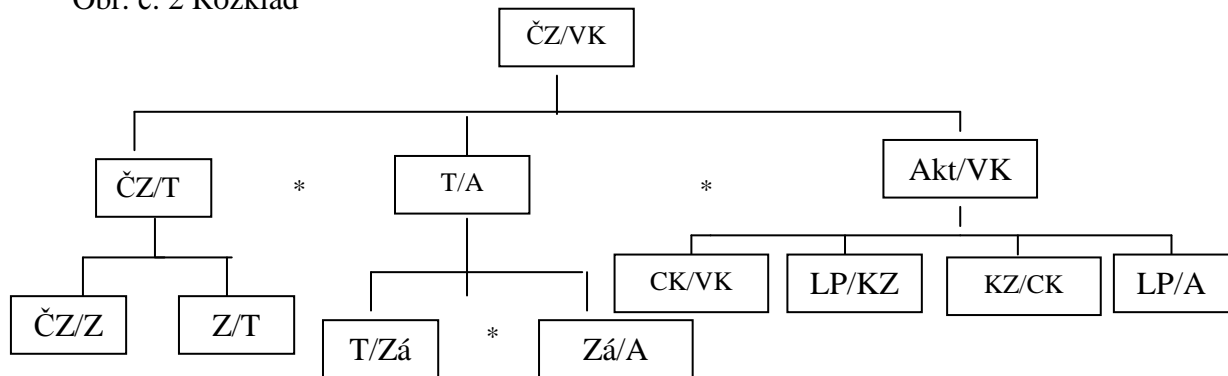
EVA oproti minulému období vzroste, jestliže se zvýší zisky bez nutnosti vložení více kapitálu do společnosti, anebo jestliže je nový kapitál investován do projektů přinášejících atraktivní výnos nebo dále v případě, když je kapitál odčerpán z ekonomicky neefektivních projektů (tzn. z projektů přinášejících nižší výnos, než jsou náklady na kapitál). Změny v EVA mohou být způsobené také změnami v kapitálové struktuře a v úrokové míře, které se projeví změnou nákladů na kapitál (Maříková, Mařík, 2001).

2.3.4 Pyramidové soustavy ukazatelů

Spočívá v postupném rozkladu vrcholového ukazatele (měl by co nejlépe postihovat základní cíl podniku) na ukazatele dílčí, které jej rozhodujícím způsobem ovlivňují. Uvedu pyramidu, která za vrcholového ukazatele má výnosnost vlastního kapitálu (ROE) a zahrnuje i některé ukazatele výše uvedené. Výpočet vlivů dílčích ukazatelů můžeme také provést pomocí tzv. **logaritmické metody**. Pro rozboráře proto zbývá jen rozhodující fáze rozboru – interpretace výsledků a návrh opatření ke zlepšení výkonnosti podniku.

Příklad:

Obr. č. 2 Rozklad

Čz - čistý zisk

A - aktiva

VK - vlastní kapitál

Zá - zásoby

T - tržby

CK - cizí kapitál

Z - celkový zisk

KZ - krátkodobé závazky

Du Pont rozklad

Systém ukazatelů Du Pont postihuje vzájemné vazby mezi poměrovými ukazateli.

Je založen na základní Du Pontově rovnici:

$$ROA = \frac{\check{C}Z}{T} * \frac{T}{A} = \frac{\check{C}Z}{A}$$

ROA = rentabilita tržeb * obrat celkových aktiv = výnosnost celkových aktiv,

Kde Čz je čistý zisk,

T - tržby

A - aktiva.

Pokud podnik používá pouze jen vlastní kapitál, potom vlastní kapitál (Equity) se rovná aktivům a ROE = ROA. Většina podniků však používá i cizí kapitál. Proto se základní Du Pontova rovnice rozšiřuje takto:

$$ROE = \check{C}Z/T * T/A * A/E$$

A/E - podíl aktiv připadající na 1 Kč vlastního kapitálu (Valach, 1999).

Rentabilitu vlastního kapitálu mohou zvýšit třemi způsoby:

- 1) tím, že zvýším výnosnost
- 2) tím, že zvýším rychlost obrátu
- 3) tím, že zvýším zadluženost (finanční páky)

Balanced scorecard

Novým nástrojem hodnocení podniků je i analytický nástroj zvaný balanced scorecard, jehož úkolem je sladovat zájmy managementu a zaměstnanců a strategických cílů a operativního řízení. Zabývá se čtyřmi okruhy otázek, a to:

- 1) pohledem zákazníka (rychlost dodávky, kvalita výrobku, tvorba hodnoty produktem pro zákazníka, náklady produktu),
- 2) vnitropodnikovou perspektivou (délka výrobního cyklu, produktivita práce, technologie soulad podnikových cílů a měřítek hodnocení vnitropodnikových útvarů a pracovníků),
- 3) perspektivou budoucího růstu (inovace, nové výrobky),
- 4) finanční perspektivou (zaměření na tvorbu hodnot, tj. tzv. Value Based Management) (Kaplan, Bortin, 2002).

Prvním krokem při zavádění BSC je stanovení vize podniku, dalšími formulace strategických cílů a způsobů jejich dosažení, zpracování dílčích cílů a postupů a zavedení systému neustálého zlepšování a zpětné vazby. Zavádění systému BSC provádí tým specialistů podobně jako při zavádění ukazatele EVA coby ukazatele hmotné zainteresovanosti pracovníků.

Trendová analýza

Výše ukázané poměrové ukazatele a jejich použití v komparativní analýze dávají okamžitý obraz o podniku, postrádají však časovou dimenzi. Analýza podniku by proto měla být doplněna **analýzou trendu**, tj. směru vývoje jednotlivých (alespoň rozhodujících) finančních ukazatelů. Tato analýza ukáže, zda se v čase situace určité oblasti nebo celého podniku zlepšuje nebo zhoršuje. Obvykle se používá grafického znázornění. Účelné je sledovat vzájemné trendy vývoje ukazatelů; k tomu používáme různé soustavy nerovnic, které zachycují požadovaný vývoj jednotlivých ukazatelů. Tak např. je žádoucí, aby zisk rostl rychleji než tržby, tržby rychleji než

počet pracovníků apod. To lze zachytit takto: $I(Z) > I(T) > I(P)$. Žádoucí nerovnice bývají označovány jako **ekonomický normál**

Benchmarking

Novým nástrojem zvyšování konkurenceschopnosti může být pro firmy benchmarking. Spočívá ve srovnávání s ostatními konkurenčními firmami, zjištění vlastních silných a slabých stránek a jeho výsledky upozorní na oblasti, ve kterých firma zaostává za konkurencí (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2008).

Benchmarking je nástroj, který pomáhá lépe pochopit konkurenční pozici organizace, definuje nejlepší pracovní postupy a začleňuje je do aktivit podniku. Srovnání s výkony jiných organizací umožňuje stanovit silné stránky společnosti a oblasti pro její rozvoj.

Druhy benchmarkingu:

- benchmarking výkonů (srovnávání klíčových finančních a dalších ukazatelů)
- benchmarking procesů (srovnání procesů)
- benchmarking nejlepších postupů (srovnání s nejlepšími organizacemi v místním, celostátním, nebo mezinárodním měřítku)

3. Komparativní analýza – podmínky pro komparaci subjektů

3.1 Podmínky pro komparaci ekonomických subjektů

Aby bylo možné porovnávat jednotlivé podniky, je třeba si uvědomit, že nejde porovnávat všechno se vším. Hodnotitel musí předpokládat, že na podniky působí různé vlivy ať už ze vnitř (struktura vlastnictví, vedení nebo majetku) podniku nebo z jeho okolí (zákony, vyhlášky nebo podnikatelské prostředí). Při srovnávání jednotlivých podniků je třeba porozumět činnosti zákazníka, tedy porozumět oblasti podnikání.

Kritéria srovnatelnosti můžeme rozdělit na:

- 1) srovnatelnost ekonomických subjektů
- 2) podobnost firem
- 3) nehomogenitu firem

(Sedláček, 2001)

A) Srovnatelnost ekonomických subjektů

Oborová srovnatelnost – při srovnávání podniků v rámci oborů je třeba brát v úvahu podniky, které se zabývají stejným druhem výrobků, které používají stejné suroviny pro svou výrobu, obdobné polotovary, mají stejné technické vybavení, mohou získat podobný dlouhodobý majetek atd..

Geografické hledisko – toto hledisko se vztahuje především na situace, pokud bychom srovnávali podniky v mezinárodním hledisku, pokud se bude jednat o srovnávání podniků v rámci kraje je možné předpokládat, že podmínky v tomto případě budou stejné. Jedná se zejména o ceny dopravy (vzdálenost surovin, energie, popř. pracovní síly), protože čím delší je vzdálenost tím je doprava nákladnější a podobné je to i s dopravou zaměstnanců.

Politické hledisko – zde jde dané hledisko rozdělit na dva základní politické systémy. Podnik se může nacházet v ekonomicky liberálním prostředí založeném na tržním

hospodářství (jde o ekonomiku, která se řídí nabídkou a poptávkou na trhu a stát zasahuje co nejméně) a naproti tomu se podniky mohou nacházet v centrálně řízených ekonomikách, stát plánuje a nařizuje podnikům kdo, co a kolik bude vyrábět.

Historické hledisko – omezuje ho srovnatelnost rychle se rozvíjejících technologií výroby, informačních a komunikačních procesů, bankovníctví, marketingu, reklamy a podmínek obchodování s údaji pocházejícími z dřívějších období.

Ekologické hledisko – v současné době jedno z nejdiskutovanějších témat, zda je možné dosahovat vyšších výkonů podniků při dodržování ekologických norem, jde především o to jestli je možné dosáhnou za obdobné péče o životní prostředí stejných ekonomických výsledků, tedy jestli podniky např. v Africe nebo v Číně nemají oproti podnikům v Evropě výhodu ohledně ochrany životního prostředí a tedy nejednali se o překážku při srovnávání podniků.

Legislativní hledisko- podnik je ovlivněn daňovou, úvěrovou, celní, měnovou politikou daného státu a to ovlivňuje dosažené hospodářské výsledky, což ovlivňuje možnost dalšího rozvoje, ať už se jedná o technické vybavení, investice do výzkumu a vývoje nebo rozšiřování výroby.

B) podobnost firem

O podobnosti firem se při různých analýzách příliš nemluví. Ve většině případů se jedná o úmyslný postup, protože pokud bychom měli postupovat podle striktně daných podmínek těžko by jsme hledali podniky, které přesně splňují kritéria srovnatelnosti. Proto hodnotitel předpokládá při práci s ukazateli podobnost typu přímé úměry, i když lze o ní pochybovat.

Příklad: Větší firma potřebuje zřejmě pro zajištění svých vyšších výkonů větší zásoby? Je však opravdu jisté, že dvakrát větší objem výroby vyžaduje dvakrát větší skladované zásoby? Rostou úkony úměrně s celkovým počtem pracovníků?

C) Nehomogenita firem

Ani u podniků vyhovujících podmínkám srovnatelnosti není zaručena plná shoda všech ekonomických parametrů. Pokud se provede podrobnější analýza, můžeme dojít k tomu, že srovnatelné podniky se dále člení na shluky firem, které mají navzájem

blízké hodnoty parametrů. Homogenitu mohou narušovat jednotlivé vybočující firmy, často však jde o odlišnost celých shluků. Zkoumání nehomogenních skupin se proto provádí shlukovou analýzou dat, která už nevystačí s jednoduchými prostředky, jako jsou průměry a rozptyly dat.

3.2 Informační zdroje, které je možné použít při srovnávání ekonomických subjektů

Podniky i různí analytici potřebují sledovat, analyzovat a vyhodnocovat finanční situaci svou či různých podniků a porovnávat je se situací ať už jiných podniků či celého odvětví. K tomu, aby to bylo možné je třeba získat dostatek informačních zdrojů, jde například o různé databáze o firmách, programové produkty atd.

Systémy datových produktů (Kubálek, Srpová, 2008):

OVEL – elektronická verze Obchodního věstníku

Systém OVEL je rešeršní vyhledávací systém. Obsahuje desetitisíce informací publikovaných v Obchodním věstníku. Obchodní věstník je týdeník, který má povahu úředního listu a slouží k informování široké veřejnosti o důležitých údajích týkajících se podnikatelských vztahů.

Systém poskytuje informace:

- o účetních závěrkách,
- zápisech i změnách v obchodním rejstříku,
- likvidacích a konkurzech podniků,
- povolení ochranné lhůty,
- oznámení a rozhodnutí v podnikatelských záležitostech tak, jak tuto oznamovací povinnost ukládá obchodní zákoník a další právní normy aj.

Firemní monitor

Jedná se o informační zdroj, který obsahuje komplex databází.

Komplex databází zahrnuje:

- Registr organizací s registračními údaji o 1 400 000 ekonomických subjektů v ČR,
- Registr organizací s více jak 300 000 podniky v SR,
- Monitor tisku sledující denně zprávy o firmách ve více než 150 periodikách v ČR,

- Monitor inzerce zachycující firemní kontakty a podnikovou inzerci ve 150 novinách a časopisech v ČR,
- Finanční profily s účetními závěrkami, prospekty emitentů cenných papírů a s přehledem obchodování na kapitálových trzích,
- Finanční profily nabízející ve stejné skladbě účetní závěrky slovenských podniků,
- Soubor databází Hoppenstedt s profily významných podniků v ČR a jejich manažerů.

Data získaná z výše uvedených ale i dalších informačních zdrojů je nutné zpracovat, přizpůsobit funkci a účelu, ke kterému je podnikový management ale i další uživatelé potřebují. Proto jsou dále uvedeny některé programy, určené pro finanční analýzu a mezipodnikové srovnávání.

REVALEX

Pro mezipodnikové srovnávání řádově tisíců podniků jsou určeny programy **Revalex M** a **Revalex P**. Rozdíl mezi oběma programy spočívá v tom, že Revalex M představuje verzi programu se vstupy v podobě úplných účetních výkazů, kdežto Revalex P předpokládá vstupy ve tvaru povinně zveřejňovaných účetních výkazů.

Výstupy obou programů zahrnují jednak výstupy pro jednotlivé podniky, jednak výstupy pro soubory těchto podniků.

Výstupy pro jednotlivé podniky obsahují:

- analýzu účetních výkazů (výkaz zisků a ztrát a rozvaha) za všechna období,
- časové řady poměrových ukazatelů (celkem jde o více než 50 poměrových ukazatelů včetně dvou globálních indexů – Altmanův index a Index celkové výkonnosti podniku).

Výstupy pro soubory podniků (obory, odvětví) zahrnují:

- základní statistické charakteristiky (medián, kvartily, vážený aritmetický průměr) všech poměrových ukazatelů pro zvolený soubor podniků,
- přehled hodnot poměrových ukazatelů za všechny podniky souboru,
- uspořádání všech podniků v souboru podle zvoleného ukazatele.

Nedílnou součástí obou programů jsou i bohaté grafické výstupy, které zvyšují přehlednost výsledků mezipodnikového srovnávání.

Gnostický analyzátor

Program umožňuje provádět analýzu podniku pomocí metody založené na nestatistickém přístupu, kterou nazýváme *gnostická teorie neurčitých dat*.

Program je vhodný zejména pro mezipodnikové srovnávání. Mezi přednosti použitých metod patří:

- Velmi spolehlivé rozdělení dat o podnicích pomocí distribuční funkce, které umožňuje určit intervaly typických dat pro jednotlivé ukazatele a usnadňuje tak podnikovému managementu hodnocení finanční situace podniku.
- Použitá intervalová analýza umožňuje rozdělení podniků do skupin a upozorňuje na výrazné vývojové tendence v každé skupině podniků.
- Gnostická shluková analýza umožňuje identifikovat shluky podniků a určit jejich společné vlastnosti. Shluková analýza tedy odkrývá managementu podobnosti v situaci podniků. Při analýze dynamiky vývoje shluků může management velmi přesně odhalit, kam se za dobu hodnocení dostala konkurence a jak se změnilo postavení hodnoceného podniku.

4. Oborové rankingy

4.1 Ranking

Ranking je metoda sestavování pořadí společností podle předem definovaných ukazatelů. Jako nezávislá metoda hodnocení může být užitečnou pomůckou při posuzování investičních transakcí i při výběru obchodních partnerů. Žebříčky jsou v ekonomickém světě velmi oblíbené a jsou doplňkovým vodítkem při práci analytiků, poradců i manažerů (www.czechtop100.cz).

Určité nebezpečí této metody může spočívat v její „jednoduchosti,.. Při zpracovávání těchto výsledků si je třeba uvědomit, kolik subjektů celkem vstoupilo do hodnocení, kdo a na základě čeho je vybral, podle čeho jsou subjekty seřazeny, jak byla provedena konstrukce výsledného kritéria a na základě jakých vstupních veličin.

Česká kapitálová informační agentura jako specializované ekonomické médium spolupracuje na dvou typech rankingů:

- CSA – Czech Sector Award, který je vyhlašován každoročně
- EVA – Economic Value Added, který je vytvářen společností CE Capital podle metodiky Stern Stewart

4.1.1 Využití rankingu

Ranking jako nezávislá metoda hodnocení může být užitečnou pomůckou při posuzování investičních transakcí i výběru obchodních partnerů. Investoři na vyspělých kapitálových trzích berou při svých investičních rozhodnutích často v úvahu i hodnocení, která jim přidělují specializované analytické společnosti – ratingové agentury.

V České republice se s hodnocením českých firem, tzv. ratingem zabývá tuzemská agentura CRA Rating Agenci a.s., bohužel se jedná o ojedinělé případy. V ČR si nechávají rating dělat nejvíce města, která žádají o finanční dotace.

Ve světě je praxe mnohem dál a můžeme se zde setkat s renomovanými světově známými agenturami jako jsou Moody's, Standard & Poor's nebo Fitch Ratings.

Přitom i u nás investoři volají po vyjádření investiční atraktivnosti formou jednoduchých žebříčků či přidělených stupňů. Tomuto požadavku se snaží vyhovět agentura ČEKIA ve spolupráci s dalšími podobnými partnery.

System hodnocení podniků nezávislými agenturami může napomoci všude tam, kde je nutno rozhodovat o poskytování finančních prostředků. Výsledky rankingu jsou využívány jako jeden z faktorů např. v bankách při posuzování bonity klienta nebo při formulování investiční strategie portfoliových investorů. Rozšířený záběr hodnocených podniků může pomoci dalším typům investorů, např. fondům rizikového kapitálu a private equity při hledání nejlepších investičních příležitostí.

4.1.2 Metoda hodnocení

Hodnocení vyjadřuje investiční přitažlivost společnosti podle vybraných finančních ukazatelů čtyř kategorií:

- 1) ziskovost
- 2) likvidita
- 3) zadluženost
- 4) obchodní aktivita.

V každé kategorii se propočítávají čtyři ukazatelé, celkem se tedy k danému podniku vztahuje 16 poměrových ukazatelů. Pro každé odvětví jsou propočteny střední hodnoty jednotlivých ukazatelů a podnikové výsledky jsou k těmto odvětvovým středním hodnotám vztaženy.

Na tomto principu vzniká v každém odvětví žebříček a jednotlivým společnostem je přiděleno ohodnocení podle toho, jak se umístily v rámci daného odvětví. Hodnotící stupnice má 12 stupňů, 6 v tzv. investičním pásmu a 6 v tzv. spekulacním pásmu.

Tab. č. 2 Tabulka stupňů pro ohodnocení podniku podle rankingu

<i>Investiční pásmo odvětvového indexu</i>	<i>Spekulacní pásmo odvětvového indexu</i>
Excelentní v daném odvětví	Mírně podprůměrný v daném odvětví
Velmi vhodný v příslušném odvětví	Méně vhodný v příslušné odvětví
Vhodný v rámci odvětví	Slabý v rámci odvětví
Odvětvově silný	Rizikový v daném odvětví
Nadprůměrný v příslušném odvětví	Odvětvově nevhodný
Průměrný v daném odvětví	Neinvestovat

4.2 Organizace zabývající se sestavováním hodnotících žebříčků

4.2.1 The 2000 EVA Ranking Czech Republic

Od roku 2000 je každoročně podnikatelským subjektům a veřejnosti k dispozici žebříček „The 2000 EVA Ranking Czech Republic“, který identifikuje 100 společností v České republice vytvářejících nejvyšší hodnotu pro vlastníky. Tato studie byla první svého druhu nejen v České republice, ale i ve střední a východní Evropě. Je vytvářena na základě ekonomických dat dodávaných agenturou ČEKIA nebo získaných přímo od zkoumaných podniků.

Projekt „The 2000 EVA Ranking Czech Republic“ hodnotí nikoliv ziskovost či rentabilitu odvozenou pouze z finančních výkazů za dané účetní období, ale tzv. ekonomickou přidanou hodnotu pro vlastníky (Economic Value Added – EVA).

Hodnoceny jsou pouze nefinanční instituce, tzn. bez bank, pojišťoven, fondů a investičních společností. Uveřejňováno je 100 společností s nejvyšší hodnotou EVA, společnosti s nižší nebo dokonce negativní EVA nejsou ve zveřejněném žebříčku zahrnuty.

4.2.2 Czech top 100

V roce 1994 se z iniciativy ING Bank Praha zrodila myšlenka na sestavení žebříčku významných firem České republiky CZECH TOP 100. Jeho základním smyslem byla potřeba zlepšit orientaci na českém kapitálovém trhu. Projektu se ujala firma B.I.G. Prague, která spolu s VŠE v Praze vytyčila kritéria a postupy při hodnocení firem. První žebříček byl pokusně sestaven z dat za rok 1993 a obsahoval informace o firmách z první vlny kupónové privatizace (www.czechtop100.cz, 2008).

Sdružení CZECH TOP 100 se snaží zejména o:

1. Podporu a zvyšování informační otevřenosti českých ekonomických subjektů a přibližování se evropským standardům.
2. Dodržování podnikatelské etiky ve všech oblastech podnikání.
3. Definování principů podnikání, které jsou schopny obstát nejen v českém, ale i v mezinárodním měřítku.

4. Vzájemná setkání managerů firem působících v ČR, pěstování vztahů mezi manažery navzájem, mezi manažery a médii a mezi manažery a představiteli kulturního a veřejného života v ČR.
5. Podpora veřejné informovanosti o českém podnikatelském prostředí s akcentem na rozhodování investorů a strategická plánování jednotlivých firem.

4.3 Rating a jeho vliv na posuzování podniku

Rating jako charakteristika rizika

Ekonomické výkladové slovníky uvádějí, že rating je standardní mezinárodní nástroj měření (hodnocení) bonity firem pro posuzování jejich důvěryhodnosti, resp. úvěruschopnosti. Rating státu (tzv. sovereign rating) deklaruje rizikovost podnikání v zemi pro zahraniční firmy a rovněž oceňuje ekonomickou schopnost státu dodržet vydané závazky. Podobně rating podniku charakterizuje jeho schopnost dostát závazkům, např. ve formě dluhopisů, směnek, závazků z obchodního styku nebo bankovních úvěrů. Rating vlastně určuje míru rizikovosti nesplnění těchto závazků.

4.3.1 Proces tvorby ratingu

Rating je založen na kvalitativních i kvantitativních faktorech. Kvalitativní faktory lze rozdělit do tří široce pojatých skupin:

- 1) faktory specifické pro společnost
- 2) faktory odvětvové
- 3) faktory specifické pro určitý stát

- analýza faktorů probíhá s cílem pochopit trendy poptávky po produktech společnosti a přijmout takovou strategii, která povede k uspokojení zjištěné poptávky.
- nebo jsou použity při zkoumání změn ve struktuře podniku a vlivu těchto změn na budoucí toky hotovosti
- analýza by měla být přizpůsobena pro daný sektor (př. přeprava, stavebnictví atd.)

Mezi kvalitativní faktory patří:

- řízení (vedení společnosti)
- obchodní struktura podnikatelské a obchodní činnosti

- konkurenční prostředí
- vládní politika (subvence)
- dostupnost a cena surovin

Tvorba ratingu je rozdílná pro různé typy podniků, především je rozlišuje předmět jejich podnikání a segment trhu na kterém podnikají.

Jiný postup srovnávání a systému hodnocení se používá u měst, jiný u podniků těžebního průmyslu a u obchodních firem.

4.3.2 Časový harmonogram ratingu:

- 1) *Rozhodnutí subjektu o ratingu* – každý subjekt si musí nejdříve uvědomit proč chce dané hodnocení provést a jaké mu to má přinést výsledky. Některé podniky provádí toto hodnocení pro poznání stavu v odvětví ve kterém podnikají, tedy chtějí poznat konkurenci nebo potencionální obchodní partnery. Také mohou chtít poznat svou současnou finanční situaci nebo jak se jejich finanční toky budou vyvíjet v budoucnu.
- 2) *Příprava jednání s ratingovou agenturou* – podnik si ujasní co, kdy, jak a za kolik chce.
- 3) *Harmonogram ratingu* – podnik a agentura si sestaví časový plán .
- 4) *Sestavení analytického týmu* – tento tým tvoří dva až tři členové, může být i větší podle potřeby (odborná znalost atd.), většinou se stanoví vedoucí (senior) týmu a jeho spolupracovníci.
- 5) *Předložení potřebných materiálů* – podnik by měl předložit potřebné materiály nutné k provedení ratingové analýzy.
- 6) *Schůzka s agenturou* – jedná se o schůzku, na které si obě strany ujasňují případné nejasnosti a popřípadě doplňují potřebné informace.
- 7) *Analýza* – konkrétní analýza ratingové agentury.
- 8) *Ratingový výbor* – ten schvaluje dosažené výsledky a předkládá je zainteresovanému podniku.
- 9) *Oznámení o ratingu a jeho zdůvodnění* – agentura oznámí výsledky danému podniku, ten sám rozhoduje zda daná analýza bude uveřejněna, protože ratingová agentura je vázána vzhledem ke klientovy mlčenlivostí.

4.3.3 Typy ratingu:

Existuje celá řada ratingů, v praxi se rozlišují podle několika hledisek:

- z hlediska času
- podle trhu, pro který je určen
- podle hodnoceného dluhového instrumentu a jeho denominace
- rating emitenta
- rating banky či pojišťovny

III. Metodika

Na začátku teoretické části jsou uvedena specifika výrobních podniků, tak aby bylo zřejmé co je výrobní podnik a jak lze pochopit výsledky uváděné v praktické části práce.

Další část práce je věnována metodám a postupům při hodnocení podniků. Je zaměřena na základní aspekty týkající se finanční analýzy, tedy k čemu slouží, z jakých zdrojů čerpá informace a na dvě základní metody finanční analýzy. Začátek je o finanční analýze, protože je jednou z nejvýznamnějších metod používaných pro hodnocení podniku. Základní finanční analýza je rozšířena o vyšší formy finanční analýzy.

V další části diplomové práce jsou popsány různé nástroje, které jsou nezbytné pro vyhodnocení výkonnosti daného podniku. Především jsou zde uvedeny soustavy ukazatelů, které se danou problematikou zabývají. Jedná se zejména o bankrotní a bonitní modely a různé metody srovnávání podniků, jako jsou bodové metody, metody podílů, metody vzdálenosti atd.

Aby bylo možné provést porovnání několika podniků je nutné uvést podmínky, které musejí být splněny, pokud chceme provést komparaci ekonomických subjektů. Jako jsou podmínky srovnatelnosti, podobnosti a nehomogenity firem. Tady je práce doplněna o možné informační zdroje, respektive se jedná o elektronické programy, které uživateli pomohou najít potřebné informace a ještě některé z nich poskytují rady, jak dané hodnocení provést.

Dále se práce zaměřuje na podnikové rankingy a jejich možné využití. Popisuje způsoby jejich tvorby, jaký je časový harmonogram rankingů a v neposlední řadě jaké jsou typy rankingů. Poslední část o této problematice je věnována organizacím zabývajícím se tvorbou rankingových žebříčků.

V praktické části je nejdříve uvedena ekonomická charakteristika Jihočeského kraje, jde o to aby si každý čtenář představil podmínky ve kterých se dané podniky nacházejí. Na tuto část navazují nejvýznamnější výrobní podniky Jihočeského kraje, zde bylo využito informačních zdrojů Czech top 100 a také bylo provedeno jejich srovnání s podniky z příslušného odvětví.

Po charakteristice kraje a analýze nejvýznamnějších podniků je vybráno sedm výrobních podniků, jedná se o pekárny a je provedeno mezipodnikové srovnání. Pekárny byli vybrány na základě velké konkurence v daném odvětví, což umožňovalo provést celou řadu srovnání a také z hlediska dostupnosti potřebných údajů.

Podniky jsou hodnoceny ve třech samostatných fázích. První fáze zahrnuje pět metod (metoda součtu pořadí, metoda podílu, metoda bodovací, metoda normované proměnné a metoda vzdálenosti) jejichž prostřednictvím je sestaveno jejich pořadí, které bylo ovlivněno hodnotami jednotlivých ukazatelů (běžná likvidita, zadluženost, doba obratu zásob, doba obratu pohledávek atd.)

K dalšímu hodnocení jsou použity bankrotní a bonitní modely, konkrétně jde o Index bonity, Rychlý test a Altmanův index. I zde jsou výsledky shrnuty do tabulky podle finanční situace daných podniků.

Třetí fáze se zaměřuje na ukazatel EVA, zda podnik vytvořil přidanou hodnotu nebo ji naopak znehodnotil. Ukazatel je dělen vlastním kapitálem, aby bylo možné provést srovnání mezi podniky.

Ukazatelé potřebné pro výpočet jednotlivých metod:

Vzorec č.1 Rentabilita vlastního kapitálu

$$\mathbf{ROE} = \frac{\text{zisk po zdanění}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Vzorec č.2 Vázanost celkových aktiv

$$\text{Vázanost celkových aktiv} = \frac{360 * \text{aktiva}}{\text{tržby}}$$

Vzorec č.3 Produktivita práce

$$\text{Produktivita práce} = \frac{\text{přidaná hodnota}}{\text{počet zaměstnanců}}$$

Vzorec č.4 Peněžní likvidita

$$\text{Peněžní likvidita} = \frac{\text{finanční majetek}}{\text{nákladové úroky}}$$

Vzorec č.5 Běžná likvidita

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Vzorec č.6 Zadluženost

$$\text{Zadluženost} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celková aktiva}}$$

Vzorec č.7 Doba obratu pohledávek

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{obchodní pohledávky}}{\text{denní tržby na fakturu}}$$

Vzorec č.8 Doba obratu zásob

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{roční tržby}}{\text{zásoby}}$$

Matematicko-statistické metody

Při sestavování modelu se pak aplikují metody:

- jednoduchého (resp.váženého) součtu pořadí
- jednoduchého (resp.váženého) podílu
- bodovací
- normované proměnné
- vzdálenosti od fiktivního objektu

Cílem metod je transformace a syntetizace různých ukazatelů do jednoho, tzv.integrálního ukazatele, který komplexně vyjadřuje úroveň jednotlivých firem ve výběrovém souboru zkoumaných firem.

Metoda jednoduchého součtu pořadí

Firmy řadíme podle každého ukazatele. Firma s nejlepším ukazatelem dostane pořadí „a“, další „a-1“, až firma s nejhorší hodnotou bude mít pořadí „1“.

Výpočet:

Vzorec č.9 Integrální ukazatel pro součtovou metodu

$$d_{1i} = s_{ij} * p_j$$

kde $i = 1, 2, 3, \dots, a$

s_{ij} = pořadí i -té firmy pro j -tý ukazatel

p_j = váha j -tého ukazatele

Nejlepší je ta firma, pro kterou je ukazatel maximální.

Metoda jednoduchého podílu

Používá střední hodnotu jednotlivých ukazatelů, kterou se podělí hodnota každého ukazatele v modelu. Podle toho, je-li požadován růst nebo pokles, se ukazatel pronásobí koeficientem +1 nebo -1 a v případě difer. vah i váhou ukazatele.

Výpočet:

Vzorec č.10 Integrální ukazatel vypočítaný jako součet za jednotlivé ukazatele

$$d_{2i} = ((\text{suma } x_{ij} * p_j) / (\text{suma } x_{pj})) * (+- 1)$$

kde x_{ij} hodnota j -tého ukazatele v i -té firmě

x_{pj} aritmetický průměr vypočítaný z hodnot j -tého ukazatele

Nejvyšší hodnota integrálního ukazatele opět znamená nejlepší firmu.

Bodovací metoda

Patří mezi nejstarší metody vícekriteriálního hodnocení. Postupuje tím způsobem, že nejlepším hodnotám každého ukazatele v souboru srovnávaných podniků přiřadíme stejný počet bodů, obvykle 100, nejhorším hodnotám přiřadíme pak 0 bodů. Konkrétní i-té hodnotě j-tého ukazatele přiřadíme počet bodů podle vzorce:

a) je-li nejlepší minimální hodnota

Vzorec č.11 pro minimální hodnotu

$$b_{ij} = \frac{\max u_j - u_{ij}}{\max u_j - \min u_j}$$

b) je-li nejlepší maximální hodnota

Vzorec č.12 pro maximální hodnotu

$$b_{ij} = \frac{u_{ij} - \min u_i}{\max u_j - \min u_j}$$

kde:

b_{ij} = počet bodů pro j-tý ukazatel v i-té situaci,

u_{ij} = skutečná hodnota j-tého ukazatele v i-té situaci,

$\max u_j$ = maximální hodnota j-tého ukazatele,

$\min u_j$ = minimální hodnota j-tého ukazatele.

Hodnotícím kritériem je pak součet nebo průměr přiřazených bodů jednotlivým ukazatelům. Obě kritéria jsou zcela rovnocenné.

Metoda normované proměnné

Pomocí této metody se slučují resp. průměrují normované hodnoty jednotlivých ukazatelů. Normované proměnné vypočteme podle vzorce:

a) je-li nejlepší hodnotou hodnota maximální

Vzorec č.13 pro maximální hodnotu

$$c_{ij} = \frac{u_{ij} - m(u_{ij})}{s(u_{ij})}$$

b) je-li nejlepší hodnotou hodnota minimální

Vzorec č. 14 pro minimální hodnotu

$$c_{ij} = \frac{m(u_{ij}) - u_{ij}}{s(u_{ij})}$$

kde:

$m(u_{ij})$ = průměrná hodnota j-tého ukazatele

$s(u_{ij})$ = směrodatná odchylka j-tého ukazatele

Hodnotící kritérium je u této metody málo závislé na extrémních hodnotách. Jeho průměr je roven nule a na rozdíl od předcházejících metod za nejlepší považujeme nejvyšší kladnou hodnotu.

Metoda vzdálenosti od fiktivního objektu

Pracuje s normovanými tvary hodnot jednotlivých ukazatelů, ale do výběrového souboru firem zavádí i tzv. fiktivní firmu. Ukazatel fiktivní firmy dostaneme tak, že u každého ukazatele najdeme tu firmu, která měla nejlepší hodnotu toho kterého ukazatele, a tuto hodnotu vezmeme a hodnotu, kterou má naše fiktivní firma tzn. že tato firma bude mít ve všech ukazatelích nejlepší hodnoty.

Potom vypočítáme aritmetické průměry a směrodatné odchylky za jednotlivé ukazatele a převedeme všechny ukazatele na normovaný tvar:

Integrální ukazatel se sestaví jako průměr euklidovskou vzdáleností naší firmy o fiktivní firmy, tj.

Vzorec č.15 Integrální ukazatel jako průměr euklidovské vzdálenosti

$$d_{5i} = \sqrt{\frac{\text{suma } (u_{ij} - u_{oj})^2 * p_j}{\text{suma } p_j}}$$

Nejlepší je ta firma, jejíž vzdálenost od fiktivní firmy je nejmenší, tj. jejíž integrální ukazatel je minimální.

Bankrotní a bonitní modely

1) Rychlý test

Použité vzorce

Vzorec č.16 Kvóta vlastního kapitálu

$$\text{Kvóta vlastního kapitálu (koef. samofinancování) } = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}}$$

Vzorec č.17 Doba splácení dluhu z cash flow

$$\text{Doba splácení dluhu z CF} = \frac{\text{krátkodobé + dlouhodobé závazky + finanční majetek}}{\text{bilanční cash flow}}$$

Vzorec č.18 Cash flow v % tržeb

$$\text{Cash flow v \% tržeb} = \frac{\text{cash flow}}{\text{tržby}}$$

Vzorec č.19 Rentabilita celkového kapitálu

$$\text{ROA} = \frac{\text{Hv po zdaňení + úroky * (1 - daňová sazba)}}{\text{celková aktiva}}$$

Tab. č. 3 Hodnoty pro vyhodnocení Rychlého testu

Ukazatel	VÝBORNÝ	VELMI DOBRÝ	DOBRÝ	ŠPATNÝ	INSOLVENCE
KVÓTA VLAST.KAP.	> 30 %	> 20 %	> 10 %	> 0 %	negativní
DOBA SPLÁC.DLUHU	< 3 roky	< 5 let	< 12 let	> 12 let	> 30 let
CF V % Z TRŽEB	> 10 %	> 8 %	> 5 %	> 0 %	negativní
ROA	> 15 %	> 12 %	> 8 %	> 0 %	negativní

Zdroj: Sedláček, 2001

2) Altmanova formule bankrotu (Z – skóre)

Použité vzorce

Vzorec č.20 Altmanův index

Ukazatel pro veřejně obchodovatelné akcie na burze:

$$Z = 1,2 * A + 1,4 * B + 3,3 * C + 0,6 * D + 1,0 * E$$

Tab. č.4 Metoda hodnocení pro firmy s veřejně obchodovatelnými akciemi

hodnoty Z-score	slovní hodnocení
$Z > 2,99$	uspokojivá finanční situace
$1,81 < Z \leq 2,99$	nevyhraněná finanční situace
$Z < 1,81$	silné finanční problémy

Zdroj: Sedláček, 2001

Tab. č.5 Metoda hodnocení pro podniky s neveřejně obchodovatelnými akciemi

$Z > 2,9$	můžeme předvídat uspokojivou finanční situaci
$1,2 < Z \leq 2,9$	jedná se o interval nevyhraněných výsledků
$Z \leq 1,2$	firma je ohrožena vážnými finančními problémy

Zdroj: Sedláček, 2001

3) Index bonity

Použité vzorce

Index bonity poté vypočítám z následující rovnice:

Vzorec č.21 Index bonity

$$IB = 1.5 * \frac{CF}{CZ} + 0.08 * \frac{A}{CZ} + 10 * \frac{Z}{A} + 5 * \frac{Z}{V_y} + 0.3 * \frac{Za}{V_y} + 0.1 * \frac{V_y}{A}$$

Tab. č.4 Metoda hodnocení pro Index bonity

Hodnota IB	Slovní hodnocení
$IB < -2$	extrémně špatná
$-2 \leq IB < -1$	velmi špatná
$-1 \leq IB < 0$	špatná
$0 \leq IB < 1$	určité problémy
$1 \leq IB < 2$	dobrá
$2 \leq IB < 3$	velmi dobrá
$IB \geq 3$	extrémně dobrá

Zdroj: Sedláček, 2001

4) Ukazatel EVA

Vzorec č.22 EVA

$$EVA = NOPAT - (WACC * C)$$

Vzorec č. 23 Provozní zisk po zdanění

NOPAT = (přidaná hodnota – osobní náklady – daně a poplatky – odpisy – (+) rezervy) * T

Vzorec č.24 Kapitál podniku

c = vlastní kapitál + průměrný cizí kapitál (zajímá nás pouze úročený kapitál)

Vzorec č.25 Náklady na kapitál

WACC = $\frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{kapitál}} * \text{NVK} + \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{kapitál}} * \text{NCK}$

EVA – ekonomicky přidaná hodnota

NOPAT – čistý provozní zisk za sledované období

WACC – vážený průměr nákladů na kapitál

C – investovaný kapitál ve firmě

Informace jsem zjišťoval především studiem dokumentů, zejména odborných publikací, ale i podnikové dokumenty (jako podnikatelské záměry, výroční zprávy, uzávěrky, obchodní rejstříky atd.). Využil jsem i řadu statistických materiálů, které my pomohly uvést teorii do praxe a porovnat potřebné údaje. To vše jsem se snažil doplnit informacemi z Internetu, ze kterého jsem získal poměrně snadný přístup zejména k účetním závěrkám a výročním zprávám. Dále budou využity informace ze stránek „Czech-top 100“ a „The EVA Ranking Czech Republic“, které se zabývají porovnáváním výsledků jednotlivých firem a tím podporují a zvyšuje otevřenost českých ekonomických subjektů a přibližuje se evropským standardům.

Všechny výpočty jsou v tisících Kč.

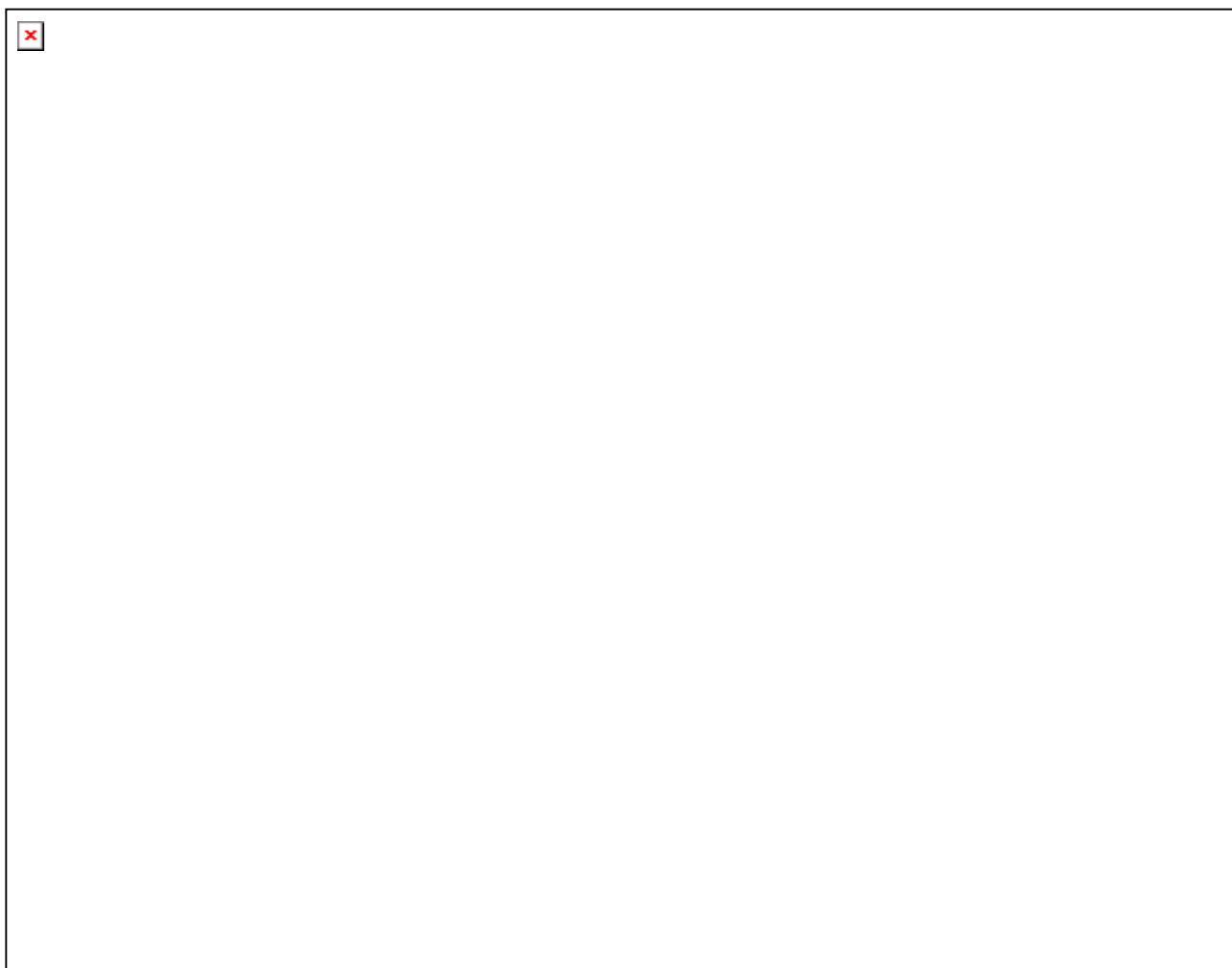
IV. Praktická část

1. Ekonomická charakteristika Jihočeského kraje

Jihočeský kraj

Administrativně je kraj rozdělen do 17 územně samosprávných celků neboli na tzv. obce s rozšířenou působností: Blatná, České Budějovice, Český Krumlov, Dačice, Jindřichův Hradec, Kaplice, Milevsko, Písek, Prachatice, Soběslav, Strakonice, Tábor, Trhové Sviny, Třeboň, Týn nad Vltavou, Vimperk, Vodňany.

Obr. č.3 Administrativní členění Jihočeského kraje

Zdroj: www.ca.novadomus.cz/mapa

Rozloha kraje je 10 056 km², čímž se podílí na celkové výměře ČR 12,75%. Pokud máme rozdělit kraj z hlediska půdy, tak zemědělská plocha půdy tvoří 49% výměry

kraje, plocha lesů, která má 37% je největší v celé ČR. Vodní plochy s výměrou 44 tis. ha tvoří více než čtvrtinu všech vodních ploch v republice. Jihočeský kraj patří k nejméně průmyslově znečištěným krajům v ČR, proto je hojně vyhledáván nejen turisty z ČR, ale také ze zahraničí, což vede tento kraj k orientaci spíše na cestovní ruch a zemědělství než na těžký průmysl.

1.1 Ekonomická charakteristika Jihočeského kraje za rok 2006

Na tvorbě hrubého domácího produktu v České republice se kraj podílí pouze 5,5 %, v přepočtu na 1 obyvatele však dosahuje 90,1 % republikového průměru a je mezi kraji na 5. pozici (po hl. městě Praze, Plzeňském, Jihomoravském a Středočeském kraji). Tvorba hrubého fixního kapitálu představovala v roce 2006 na území kraje hodnotu 37,5 mld. Kč (4,7 % z ČR) (< www.businessinfo.cz>).

V zemědělství převažuje v rostlinné výrobě pěstování obilovin, olejnin a píce, významná je též produkce brambor. V živočišné výrobě se jedná především o chov skotu a prasat. Celkově se zde vytváří zhruba 11 % zemědělské produkce celé republiky. Dlouholetou tradici má v kraji rybníkářství. Celková plocha rybníků, v nichž se chovají ryby, se pohybuje kolem 25 000 ha. Vytváří se v nich polovina produkce ryb České republiky, významný je také podíl v chovu vodní drůbeže (kachen a hus).

Průmyslová výroba je koncentrována především v českobudějovické aglomeraci, výraznější podíl průmyslu je rovněž v okresech Tábor a Strakonice. V České republice však kraj nepatří mezi rozhodující průmyslové oblasti, podíl na tržbách průmyslových podniků ČR v roce 2006 činil 4,6 %. Z odvětvového hlediska převažuje zpracovatelský průmysl, v jeho rámci pak výroba potravin a nápojů, výroba dopravních prostředků a zařízení. Stavební podniky v kraji zajišťují především práce na nové výstavbě, modernizaci a rekonstrukci v rámci Jihočeského kraje (na produkci v ČR se podílely 4,5 %).

Podle výběrových šetření pracovních sil je v hospodářství kraje zaměstnáno zhruba 300 tis. osob, z toho téměř třetina v průmyslu, 13 % v obchodu a opravách spotřebního zboží, 10 % ve stavebnictví. Průměrná hrubá měsíční mzda v roce 2006 dosáhla 17 732

Kč (na fyzickou osobu), za celorepublikovým průměrem však zaostala o 2 475 Kč (toto zaostávání je do určité míry dáno strukturou hospodářství kraje).

Koncem roku 2006 bylo v kraji evidováno 20 426 uchazečů o zaměstnání. Míra registrované nezaměstnanosti dosahovala koncem prosince 5,68 %; v mezikrajovém porovnání zaujímal Jihočeský kraj čtvrtou nejnižší příčku po hlavním městě Praze, Středočeském a Plzeňském kraji.

Ve statistickém registru ekonomických subjektů bylo koncem roku 2006 registrováno více než 146 tis. podniků, organizací a podnikatelů. Jeho největší část tvořili podnikatelé - fyzické osoby nezapsané v obchodním rejstříku (více než 102,9 tis. subjektů) a samostatně hospodařící rolníci a zemědělní podnikatelé (8,4 tis. subjektů).

Předpokladem pro rozvoj hospodářství kraje jsou rovněž možnosti bydlení. Podle výsledků sčítání k 1. březnu 2001 bylo v kraji téměř 148 tis. domů, z toho 111,5 tis. domů trvale obydlených. Zjištěno bylo 279,9 tis. bytů, z toho 231,3 tis. bytů trvale obydlených. Z celkového počtu trvale obydlených bytů bylo 40 % ve vlastním domě, 25,3 % nájemních, 14,9 % družstevních a 8,6 % v osobním vlastnictví. V první polovině 90. let došlo k útlumu bytové výstavby, ve 2. polovině se situace mírně zlepšila.

V kraji je zaznamenávána stále se zvyšující intenzita dopravy, zejména silniční. V železniční dopravě sice přes jeho území nevedou hlavní železniční koridory, přesto je zde několik důležitých uzlů.

Tab. č. 8 Základní údaje Jihočeského kraje za rok 2006

Ukazatel	2006	Podíl kraje na ČR v %
Počet obyvatel v tis.	628,5	6,1
Hrubý domácí produkt v mld. Kč	178,4	5,5
na obyvatele v tis. Kč	283,7	90,1
Disponibilní důchod dom. v mld. Kč		
na 1 obyvatele v tis. Kč	145,9	96,1*
Tvorba hrubého fix. kapitálu v mld. Kč		
na jednoho obyvatele v tis. Kč	59,6	4,7

Míra ekonomické aktivity v %	319,1	6,3
Míra registrované nezaměstnanosti v %	16,3	4,6
Průměrná měsíční mzda v tis. Kč	17,7	87,3*

* průměr ČR =100
zdroj: ČSÚ

2. Nejvýznamnější výrobní podniky Jihočeského kraje

2.1 Srovnání krajů

Porovnání Jihočeského kraje s ostatními kraji, včetně porovnání s celou Českou republikou prostřednictvím čtyř ukazatelů.

Tab. č. 9 Srovnání Jihočeského kraje s ostatními kraji

ČR, kraje	Průměrný počet podnikatelských subjektů	Tržby	Průměrný evidenční počet zaměstnanců (fyzické osoby)	Průměrná hrubá měsíční mzda 1 zaměstnance (Kč)
ČR	2 472	2 497 592	890 301	20 295
Praha	227	288 095	81 586	26 460
Středočeský	238	464 783	99 829	22 866
Jihočeský	164	97 086	49 250	18 962
Plzeňský	178	161 716	59 663	20 101
Karlovarský	93	37 942	25 904	17 942
Ústecký	172	233 738	63 369	20 290
Liberecký	123	114 297	53 469	19 432
Královéhr.	168	90 556	50 856	17 871
Pardubický	135	164 427	47 220	18 073
Vysočina	149	112 453	53 676	19 185
Jihomor.	277	156 371	81 173	18 217
Olomoucký	162	100 557	53 694	17 563
Zlínský	180	126 705	50 803	18 432
Moravsko.	208	348 866	119 810	21 323

Zdroj: ČSÚ

Co se týče počtu podnikatelských subjektů je Jihočeský kraj na devátém místě. Pokud jde o tržby je na dvanáctém místě. Stejně místo patří Jihočeskému kraji i v oblasti počtu zaměstnanců, je to způsobeno především tím, že zde není těžký

průmysl, který je schopen vytvořit velké množství pracovních míst, což je vidět na Moravskoslezském kraji. Průměrnou hrubou mzdou by měli mít obyvatelé v Jihočeském kraji osmou nejvyšší.

2.2 Nejvýznamnější výrobní podniky v Jihočeském kraji

Tab. č.10 Největší firmy Jihočeského kraje podle obrátu

Pořadí	Firma	Obrát 2006
1.	Robert Bosch, spol. s r.o.	8 766 017
2.	Madeta a. s.	6 547 366
3.	DURA Automotive CZ, k.s.	4 532 943
4.	"POLARI" spol. s r.o.	4 308 634
5.	Wienerberger cihlářský průmysl, a. s.	2 543 156
6.	Silon s.r.o.	2 425 000
7.	Budějovický Budvar, národní podnik	2 050 000
8.	AGROSTROJ Pelhřimov, a.s.	1 870 416
9.	ZVVZ a. s.	1 854 131
10.	ČSAD JIHOTRANS a.s.	1 825 812

Zdroj: www.stiky.cz/vysledky

Tab. č. 11 Největší firmy Jihočeského kraje podle zisku

Pořadí	Firma	Zisk 2006
1.	Robert Bosch, spol. s r.o.	499 669
2.	Wienerberger cihlářský průmysl, a. s.	456 277
3.	AGROSTROJ Pelhřimov, a.s.	165 388
4.	GAMA GROUP a.s.	156 069
5.	DURA Automotive CZ, k.s.	147 833
6.	Madeta a. s.	122 347
7.	JITEX a.s.	91 534
8.	EGE-montáže, spol. s r.o.	79 351
9.	Papírny Vltavský mlýn, a.s.	78 873
10.	Duopack Bupak Obaly a.s.	73 507

Zdroj: www.stiky.cz/vysledky

Do žebříčku **Štiky českého byznysu** jsou zařazeny firmy se sídlem v ČR, jež měly v hodnoceném tříletém období obrát vyšší než 1 milion eur a splnily kvalifikační kritéria: měly v hodnoceném období alespoň jeden kladný výsledek hospodaření a prokázaly schopnost dostát svým závazkům a to v několika po sobě jdoucích letech. Projekt Štiky českého byznysu je výhodný především tím, že v celkovém hodnocení nehraje žádnou roli velikost podniku, a na předních místech se tak - po prvotní kvalifikaci - mohou umístit i méně známé menší firmy. Hodnocení navíc není zároveň zatíženo žádnou individuální volbou, opírá se jen o objektivní ekonomické ukazatele (Czech Credit Management Services, 2007).

3. Komparace vybraných výrobních podniků

Zkoumané podniky byly vybrány na základě velké konkurence v daném odvětví, které umožňovalo široký výběr a možnosti srovnání. Také rozhodovala možnost získání potřebných informací nutných pro potřeby Diplomové práce.

3.1 Charakteristika analyzovaných podniků

Pro stručnou charakteristiku jsou vybrány čtyři ukazatele. Jedná se o podniky jejichž předmětem podnikání je výroba a prodej pekařských výrobků. Všechny podniky jsou samozřejmě z Jihočeského kraje.

Tab. č. 12 Charakteristika vybraných podniků

Podnik	Datum zápisu	Sídlo	Právní forma	Základní kapitál
Peta Bohemia	11. srpna 1992	Soběslav	s.r.o.	200 000
Pek. a cuk. Kodádek	1. březen 1999	Vodňany	s.r.o.	100 000
Pekast	15. srpen 1991	České Budějovice	s.r.o.	40 000 000
Delta Strakonice	21. dubna 1992	Strakonice	s.r.o.	80 620 000
Merkur Blatná	7. července 1994	Blatná	s.r.o.	150 000
Pek. Logry	21. února 1995	Písek	s.r.o.	100 000
Nový Vácov	29. října 1992	Vácov	s.r.o.	100 000

Zdroj: vlastní výzkum

3.2 Mezipodnikové srovnávání pomocí metod součtu, podílu, bodovací, normované proměnné a vzdálenosti

3.2.1 Výpočet jednotlivých ukazatelů

Pro potřeby srovnávání pomocí metod součtu, podílu, bodovací metody, normované proměnné a vzdálenosti je potřeba nejdříve zjistit hodnoty potřebných ukazatelů.

Jedná se o:

- 1) ROE
- 2) Vázanost celkových aktiv
- 3) Produktivitu práce
- 4) Peněžní likviditu
- 5) Běžnou likviditu
- 6) Zadluženost
- 7) Dobu obratu pohledávek
- 8) Dobu obratu zásob

Výpočty jsou v příloze číslo 1.

Tab.č.13 Hodnoty jednotlivých ukazatelů

ukaz.	1. zisk po zdaň.	2. 360 * aktiva	3. přid. hod.	4. fin. majetek	5. oběž. aktiva	6. CK	7. obch. pohl.	8. zásoby
podnik	vlastní kap.	tržby	poč. zam.	nákl. úroky	krátk. záv.	aktiva	tržby/360	tržby/360
PEB	5,367%	436,2	513,3	14,57	1,52	17,85%	33,85	9,78
PEK	15,42%	332,24	446,935	0,428	1,15	75,73%	47,74	1,7
MER	11,57%	153,38	867,7	12,87	3,61	18,31	44,89	14,84
DES	35,83%	342,67	242,47	0	65,38	1,93%	190,64	8,69
LOG	272,92%	70,01	268,83	231,75	0,97	87,5%	31,58	4,35
NOV	16,03%	282,4	406,37	203,63	2,51	28,12%	53,19	11,07
PCK	-15,6%	286,86	185,84	15,16	0,18	121%	35,84	14,64
typ	(+1)	(-1)	(+1)	(+1)	(+1)	(-1)	(-1)	(-1)

Zdroj: Vlastní výzkum

3.2.2 Pro porovnání podniků mezi sebou použijí pět metod:

- a) metodu součtu pořadí
- b) metodu podílu
- c) metodu bodovací
- d) metodu normované proměnné

e) metodu vzdálenosti

3.2.2.1 Metoda součtu pořadí

Tab. č. 14 Výsledky metody součtu pořadí

ukazatel	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Suma bodů
podnik									
PEB	2	1	6	4	4	7	6	4	34
PEK	4	3	5	2	3	4	3	7	31
MER	3	6	7	3	6	6	4	1	36
DES	6	2	2	1	7	8	1	5	32
LOG	7	7	3	7	2	3	7	6	42
NOV	5	5	4	6	5	5	2	3	35
PCK	1	4	1	5	1	2	5	2	21

Zdroj: Vlastní výzkum

Tab. č. 15 Pořadí podniků podle metody součtu pořadí

Pořadí	Podnik	Počet bodů
1.	Logar	42
2.	Merkur	36
3.	Novy Vacov	35
4.	Peta Bohemia	34
5.	Delta Strakonice	32
6.	Pekast	31
7.	Kodádek	21

Zdroj: Vlastní výzkum

3.2.2.2 Metoda podílu

Tab. č. 16 Výsledky metody podílu

ukazatel	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Suma bodů
podnik									
PEB	0,11	0,62	1,23	0,21	0,14	2,80	1,85	0,95	7,92
PEK	0,32	0,82	1,07	0,01	0,11	0,66	1,31	5,47	9,75
MER	0,24	1,77	2,07	0,19	0,34	2,73	1,39	0,63	9,36
DES	0,73	0,79	0,58	0,00	6,08	25,94	0,33	1,07	35,52
LOG	5,59	3,88	0,64	3,39	0,09	0,57	1,98	2,14	18,29
NOV	0,33	0,96	0,97	2,98	0,23	1,78	1,18	0,84	9,27
PCK	-0,32	0,95	0,44	0,22	0,02	0,41	1,74	0,63	4,10

Zdroj: Vlastní výzkum

Tab. č. 17 Pořadí podniků podle metody podílu

Pořadí	Podnik	Počet bodů
1.	Delta Strakonice	35,52
2.	Logar	18,29
3.	Pekast	9,75
4.	Merkur	9,36
5.	Novy Vacov	9,27
6.	Peta Bohemia	7,92
7.	Kodádek	4,10

Zdroj: Vlastní výzkum

3.2.2.3 Metoda bodovací

Tab. č. 18 Výsledky bodovací metody

ukazatel	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Suma bodů
podnik									
PEB	0,0197	0,1605	0,5916	0,0629	0,0232	0,1081	0,9329	0,1738	0,2591
PEK	0,0565	0,2107	0,5151	0,0018	0,0176	0,0255	0,6615	1,0000	0,3111
MER	0,0424	0,4564	1,0000	0,0555	0,0552	0,1054	0,7035	0,1146	0,3166
DES	0,1313	0,2043	0,2794	0,0000	1,0000	1,0000	0,1657	0,1956	0,3720
LOG	1,0000	1,0000	0,3098	1,0000	0,0148	0,0221	1,0000	0,3908	0,5922
NOV	0,0587	0,2479	0,4683	0,8787	0,0384	0,0686	0,5937	0,1536	0,3135
PCK	-0,057	0,2441	0,2142	0,0654	0,0028	0,0160	0,8811	0,1161	0,185

Zdroj: Vlastní výzkum

Tab. č. 19 Pořadí podniků podle bodovací metody

Pořadí	Podnik	Počet bodů
1.	Logar	0,5922
2.	Delta Strakonice	0,3720
3.	Merkur	0,3166
4.	Novy Vacov	0,3135
5.	Pekast	0,3111
6.	Peta Bohemia	0,2591
7.	Kodádek	0,1850

Zdroj: Vlastní výzkum

3.2.2.4 Metoda normované proměnné

Tab. č.20 Výsledky metody normované proměnné

ukazatel	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Suma bodů
podnik									
PEB	-0,469	-1,442	0,443	-0,566	-0,414	0,780	0,543	-0,106	-1,232
PEK	-0,360	-0,529	0,132	-0,715	-0,431	-0,622	0,280	1,669	-0,576
MER	-0,402	1,041	2,102	-0,584	-0,320	0,769	0,334	-1,219	1,721
DES	-0,140	-0,621	-0,826	-0,720	2,447	1,166	-2,426	0,133	-0,986
LOG	2,421	1,773	-0,702	1,721	-0,439	-0,907	0,586	1,087	5,540
NOV	-0,354	-0,092	-0,058	1,425	-0,370	0,531	0,177	-0,390	0,870
PCK	-0,695	-0,131	-1,091	-0,560	-0,474	-1,718	0,505	-1,175	-5,338

Zdroj: Vlastní výzkum

Tab. č. 21 Pořadí podniků podle metody normované proměnné

Pořadí	Podnik	Počet bodů
1.	Logar	5,540
2.	Merkur	1,721
3.	Novy Vacov	0,870
4.	Pekast	-0,576
5.	Delta Strakonice	-0,986
6.	Peta Bohemia	-1,232
7.	Kodádek	-5,338

Zdroj: Vlastní výzkum

3.2.2.5 Metoda vzdálenosti od fiktivního objektu

Tab. č.22 Výsledky metody vzdálenosti od fiktivního subjektu

ukazatel	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Eukleidovská vzdálenost
podnik									
PEB	-0,47	-1,44	0,44	-0,57	-0,41	0,78	0,54	-0,11	38,17
PEK	-0,36	-0,53	0,13	-0,72	-0,43	-0,62	0,28	1,67	34,42
MER	-0,40	1,04	2,10	-0,58	-0,32	0,77	0,33	-1,22	30,04
DES	-0,14	-0,62	-0,83	-0,72	2,45	1,17	-2,43	0,13	38,25
LOG	2,42	1,77	-0,70	1,72	-0,44	-0,91	0,59	1,09	20,83
NOV	-0,35	-0,09	-0,06	1,43	-0,37	0,53	0,18	-0,39	28,67
PCK	-0,70	-0,13	-1,09	-0,56	-0,47	-1,72	0,51	-1,17	53,68

Zdroj: Vlastní výzkum

Tab. č. 23 Pořadí podniků podle metody vzdálenosti od fiktivního subjektu

Pořadí	Podnik	Euklidovská vzdálenost
1.	Logar	20,83
2.	Novy Vacov	28,67
3.	Merkur	30,04
4.	Pekast	34,42
5.	Peta Bohemia	38,17
6.	Delta Strakonice	38,25
7.	Kodádek	53,68

Zdroj: Vlastní výzkum

3.2.3 Výsledné pořadí firem podle jednotlivých metod

Konečné hodnocení je založeno na zprůměrování výsledků, které vyšli na základě použitých metod. Vyhodnocení je založeno na principu, nejnižší známka znamená nejlepší výsledek a naopak nejvyšší známka znamená výsledek nejhorší.

Tab. č. 24 Výsledné pořadí podniků podle jednotlivých metod

Firma/Metoda	Součtu pořadí	Podílu	Bodovací	Normované proměnné	Vzdálenosti	Pořadí
Peta Bohemia	4	6	6	6	5	5,4
Pekast	6	3	5	4	4	4,4
Merkur	2	4	3	2	3	2,8
Delta Strakonice	5	1	2	5	6	3,8
Logry	1	2	1	1	1	1,2
Novy Vacov	3	5	4	3	2	3,4
Kodádek	7	7	7	7	7	7

Zdroj: Vlastní výzkum

Tab. č. 25 Pořadí podniků podle průměrných hodnot z jednotlivých metod

Pořadí	Podnik	Průměrná známka
1.	Logar	1,2
2.	Merkur	2,8
3.	Novy Vacov	3,4
4.	Delta Strakonice	3,8
5.	Pekast	4,4
6.	Peta Bohemia	5,4
7.	Kodádek	7

Zdroj: Vlastní výzkum

Podle použitých metod se jeví jako nejlepší obchodní partner podnik Logry, který má známku 1,2 což svědčí o tom, že ve všech metodách se pohyboval na prvních místech. Naopak za nejhoršího obchodního partnera lze prohlásit podnik Kodádek, který ve všech pěti metodách vyšel nejhůře.

Metodu mezipodnikového srovnávání mohou využívat vlastníci podniků, kteří se mohou dozvědět, jak je na tom jejich podnik ve srovnání s konkurencí a ve kterých oblastech nejvíce zaostávají. Také ji využijí potenciaální věřitelé, kteří mohou zjistit aktuální stav podniku, do kterého chtějí investovat a mohou buď odstoupit od svého záměru nebo požadovat další potřebné informace. V neposlední řadě může být tato metoda využita potenciaálními zaměstnanci, kteří pokud získají informace o tom, že podnik do kterého chtějí investovat je na pokraji krachu, mohou včas na danou situaci zareagovat.

3.2.4 Hodnocení podniků pomocí bankrotních a bonitních modelů

Peta Bohemia

1) Rychlý test

Kvóta vlastního kapitálu

rok 2004

$$\frac{15\,861}{25\,588} = 0,62 * 100 = 62\%$$

rok 2005

$$\frac{16\,985}{237\,764} = 0,715 * 100 = 71,5\%$$

rok 2006

$$\frac{17\,738}{22\,463} = 0,79 * 100 = 79\%$$

Výsledek těchto tří testů naznačuje, že podnik má velkou kapitálovou sílu, z tohoto hlediska vyšel výsledek za všechny tři roky větší než je stanovených 30% což je výborný výsledek. Jedná se o výsledky, které svědčí o rovnoměrném vývoji kapitálové síly podniku. Ve všech třech hodnocených letech je firma schopna pokrýt do vysoké míry své potřeby vlastními zdroji a tudíž je velmi samostatná. Na jedné straně to může být výhoda, ale na druhé straně může dojít k poklesu rentability vlastního kapitálu, protože není efektivní, aby byly všechny zdroje podniku kryty vlastními zdroji.

Doba splácení dluhu z CF

rok 2004

$$\frac{2\,876}{1\,444 + 1\,473 + 68 + 287} = 0,87 \text{ let}$$

rok 2005

$$\frac{4\,018}{1\,669 + 164 + 2060} = 1,03 \text{ let}$$

rok 2006

$$\frac{3\,171}{1\,152 + 99 + 2\,039 + 70} = 0,943 \text{ let}$$

Vzhledem k tomu, že výsledky ve všech sledovaných obdobích vyšly menší než 3 roky je schopnost podniku hradit své závazky výborná. Podnik hradí své závazky poměrně v krátkém období.

Pokud budu porovnávat oba ukazatele najednou (v průměru), má firma podle dosažených výsledků výbornou finanční stabilitu.

Cash flow v % tržeb

rok 2004

$$\frac{3\,272}{24\,803} = 13 \%$$

rok 2005

$$\frac{3\,893}{27\,365} = 14,2 \%$$

rok 2006

$$\frac{3\,360}{27\,939} = 12,02 \%$$

Tento ukazatel analyzuje výnosovou situaci zkoumané firmy, na základě výsledků byla výnosnost podniku nejlepší v roce 2005.

ROA

rok 2004

$$\frac{1\,444 + 198}{25\,588} = 0,0642 * 100 = 6,42\%$$

rok 2005

$$\frac{1\,669 + 164}{23\,76} = 0,077 * 100 = 7,7\%$$

rok 2006

$$\frac{1\,152 + 99}{22\,463} = 0,05569 * 100 = 5,569 \%$$

Všechny tři hodnoty vycházejí v intervalu (0,8), což je v hodnotící stupnici bráno jako špatný výsledek. To svědčí o horší efektivnosti vloženého kapitálu, a tato informace je zajímavá především pro management podniku.

Pokud chceme stanovit bonitu tohoto podniku musíme vzít každou ze čtyř vypočítaných hodnot vztahujících se k jednomu roku a porovnat je se stupnicí hodnocení ukazatelů:

Souhrnné zhodnocení Rychlého testu u podniku Peta Bohemia

Tab. č.26 Výsledky Rychlého testu pro podnik Peta Bohemia

Ukazatel	2004	2005	2006
KVÓTA VLAST.KAP.	62 %	72 %	79 %
DOBA SPLÁC.DLUHU	0,87 roky	1,03 let	0,943 let
CF V % Z TRŽEB	13 %	14,2 %	12,02 %
ROA	6,42 %	7,71 %	5,57 %

Zdroj: vlastní výzkum

Pokud vezmeme hodnoty, které se týkají prvního ukazatele, lze říci, že ve všech třech sledovaných letech bylo dosaženo výborného výsledku. Hodnoty druhého ukazatele také vyšli jako výborné, to znamená, že podnik je schopen splácet své dluhy a to je dobrá zpráva pro obchodní partnery. I hodnoty třetího ukazatele jsou hodnoceny výborně a to svědčí o dobré výnosnosti podniku. Nejhoršího výsledku podnik dosáhl v ukazateli ROA, který je hodnocen jako špatný.

Pro shrnutí výsledků je potřeba udělat jednoduchý aritmetický průměr, kterým se vypočítá známka všech čtyřech ukazatelů a je možno snadno posoudit, který rok byla bonita daného podniku nejlepší a který naopak nejhorší.

rok 2004

$$\text{Rychlý test} = \frac{1 + 1 + 1 + 4}{4} = 1,75$$

rok 2005

$$\frac{1 + 1 + 1 + 4}{4} = 1,75$$

rok 2006

$$\frac{1 + 1 + 1 + 4}{4} = 1,75$$

Na základě rychlého testu lze zjistit, že bonita daného podniku je ve všech letech mezi výbornou a velmi dobrou.

2) *Index bonity*

rok 2004

$$x_1 = 3\,272 / 8\,734 = 0,375$$

$$x_2 = 25\,588 / 8\,734 = 2,93$$

$$x_3 = 1\,444 / 25\,588 = 0,056$$

$$x_4 = 1\,444 / 19\,823 = 0,073$$

$$x_5 = 717 / 19\,823 = 0,036$$

$$x_6 = 19\,823 / 25\,588 = 0,775$$

rok 2005

$$x_1 = 3\,893 / 6\,141 = 0,634$$

$$x_2 = 23\,764 / 6\,141 = 3,87$$

$$x_3 = 1\,669 / 23\,764 = 0,07$$

$$x_4 = 1\,669 / 18\,586 = 0,09$$

$$x_5 = 792 / 18\,586 = 0,043$$

$$x_6 = 18\,586 / 23\,764 = 0,782$$

rok 2006

$$x_1 = 3\,360 / 4\,010 = 0,838$$

$$x_2 = 22\,463 / 4\,010 = 5,602$$

$$x_3 = 1\,152 / 23\,764 = 0,049$$

$$x_4 = 1\,152 / 18\,539 = 0,062$$

$$x_5 = 792 / 18\,539 = 0,043$$

$$x_6 = 18\,539 / 22\,463 = 0,825$$

$$\begin{aligned} \mathbf{IB(2004)} &= (1,5 * 0,375) + (0,08 * 2,93) + (10 * 0,056) + (5 * 0,073) \\ &\quad + (0,3 * 0,036) + (0,1 * 0,775) = \mathbf{1,9} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \mathbf{IB(2005)} &= (1,5 * 0,634) + (0,08 * 3,87) + (10 * 0,07) + (5 * 0,09) + (0,3 * 0,043) \\ &\quad + (0,1 * 0,782) = \mathbf{2,5} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \mathbf{IB(2006)} &= (1,5 * 0,838) + (0,08 * 5,6) + (10 * 0,049) + (5 * 0,062) \\ &\quad + (0,3 * 0,043) + (0,1 * 0,825) = \mathbf{2,6} \end{aligned}$$

Podle indexu bonity vyšla finanční situace v daném podniku jako velmi dobrá, jen v roce 2004 je podnik hodnocen známkou dobrý.

3) *Altmanova formule bankrotu (Z – skóre)*

rok 2004

$$A = - 2\,626 / 25\,588 = - 0,10$$

$$B = 1\,172 / 25\,588 = 0,033$$

$$C = 1\,44 + 99 / 25\,588 = 0,06$$

$$D = 15\,861 / 8\,734 = 1,82$$

$$E = 24\,803 / 25\,588 = 0,97$$

rok 2005

$$A = - 333 / 23\,764 = - 0,014$$

$$B = 1\,224 / 23\,764 = 0,052$$

$$C = 1\,669 + 164 / 23\,764 = 0,077$$

$$D = 16\,985 / 6\,141 = 2,77$$

$$E = 18\,586 / 23\,764 = 0,782$$

rok 2006

$$A = 818 / 22\,463 = 0,036$$

$$B = 853 / 22\,463 = 0,038$$

$$C = 1\,152 + 99 / 22\,463 = 0,056$$

$$D = 17\,738 / 4\,010 = 4,42$$

$$E = 18\,539 / 22\,463 = 0,825$$

$$\begin{aligned} \mathbf{Zi(04)} &= (0,717 * (-0,1)) + (0,847 * 0,033) + (3,107 * 0,06) + (0,42 * 1,82) \\ &\quad + (0,998 * 0,97) = \mathbf{1,88} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \mathbf{Zi(05)} &= (0,717 * (-0,014)) + (0,847 * 0,052) + (3,107 * 0,077) + (0,42 * 2,77) \\ &\quad + (0,998 * 0,782) = \mathbf{2,22} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \mathbf{Zi(06)} &= (0,717 * 0,036) + (0,847 * 0,038) + (3,107 * 0,056) + (0,42 * 4,42) \\ &\quad + (0,998 * 0,825) = \mathbf{2,9} \end{aligned}$$

Vzhledem k dosaženým výsledkům lze říci, že můžeme v daném podniku předpokládat uspokojivou finanční situaci, která vyplývá z vývoje v posledních dvou letech, kdy se podnik dostává pomalu, ale jistě na hodnoty svědčící o lepší finanční situaci.

Pekast

Rychlý test

Kvóta vlastního kapitálu

2004	2005	2006
$\frac{71\,643}{148\,480} = 48,28\%$	$\frac{64\,870}{134\,332} = 48,29\%$	$\frac{42\,038}{175\,356} = 23,97\%$

Doba splácení dluhu

2004	2005	2006
$\frac{44\,188 + 134}{10\,184} = 4,35 \text{ let}$	$\frac{43\,609 + 253}{13\,968} = 3,14 \text{ let}$	$\frac{36\,529 + 1\,052}{16\,372} = 2,17 \text{ let}$

Cash flow v % tržeb

2004	2005	2006
$\frac{10\,184}{186\,718 + 65\,059} = 4\%$	$\frac{13\,968}{182\,313 + 46\,636} = 6,1\%$	$\frac{16\,372}{190\,007 + 41\,742} = 7,1\%$

Rentabilita vlastního kapitálu

2004	2005	2006
$\frac{200 + 1\,454}{148\,480} = 1,11\%$	$\frac{426 + 1\,195}{134\,332} = 1,2\%$	$\frac{2\,058 + 4\,422}{175\,356} = 3,7\%$

Shrnutí výsledků

rok 2004

$$\text{Rychlý test} = \frac{1 + 2 + 4 + 4}{4} = 2,75$$

rok 2005

$$\frac{1 + 2 + 3 + 4}{4} = 2,5$$

rok 2006

$$\frac{2 + 1 + 3 + 4}{4} = 2,5$$

Podle hodnot, které vyšly na základě Rychlého testu je bonita podniku na hranici mezi dobrou a velmi dobrou.

Index bonity

rok 2004

$$x_1 = 10\,184 / 76\,276 = 0,13$$

$$x_2 = 148\,480 / 76\,276 = 1,95$$

$$x_3 = 8\,730 / 148\,480 = 0,06$$

$$x_4 = 8\,730 / 212\,867 = 0,04$$

$$x_5 = 8\,776 / 212\,867 = 0,04$$

$$x_6 = 212\,867 / 148\,480 = 1,43$$

rok 2005

$$x_1 = 13\,968 / 68\,718 = 0,2$$

$$x_2 = 134\,332 / 68\,718 = 1,95$$

$$x_3 = 1\,016 / 134\,332 = 0,008$$

$$x_4 = 1\,016 / 202\,004 = 0,005$$

$$x_5 = 9\,607 / 202\,004 = 0,05$$

$$x_6 = 202\,004 / 134\,332 = 1,5$$

rok 2006

$$x_1 = 16\,379 / 132\,789 = 0,12$$

$$x_2 = 175\,356 / 132\,789 = 1,32$$

$$x_3 = 2\,857 / 175\,356 = 0,02$$

$$x_4 = 2\,857 / 207\,314 = 0,016$$

$$x_5 = 9\,189 / 207\,314 = 0,044$$

$$x_6 = 207\,314 / 175\,356 = 1,18$$

$$\begin{aligned} \mathbf{IB(2004)} &= (1,5 * 0,13) + (0,08 * 1,95) + (10 * 0,06) + (5 * 0,04) + (0,3 * 0,04) \\ &+ (0,1 * 1,43) = \mathbf{1,311} \end{aligned}$$

$$\mathbf{IB(2005)} = (1,5 * 0,2) + (0,08 * 1,95) + (10 * 0,008) + (5 * 0,005) + (0,3 * 0,05) + (0,1 * 1,5) = \mathbf{0,726}$$

$$\mathbf{IB(2006)} = (1,5 * 0,12) + (0,08 * 1,32) + (10 * 0,02) + (5 * 0,016) + (0,3 * 0,044) + (0,1 * 1,18) = \mathbf{0,6995}$$

Podle indexu bonity je finančně-ekonomická situace hodnocené firmy hodnocena jako dobrá, ale s určitými problémy.

Altmanova formule bankrotu (Z – skóre)

rok 2004

$$A = -23\,653 / 148\,480 = -0,16$$

$$B = 6\,304 / 148\,480 = 0,042$$

$$C = 8\,730 + 1\,454 / 148\,480 = 0,069$$

$$D = 71\,643 / 76\,276 = 0,94$$

$$E = 186\,718 / 148\,480 = 1,26$$

rok 2005

$$A = -21\,903 / 134\,332 = -0,16$$

$$B = 426 / 134\,332 = 0,0032$$

$$C = 1\,016 + 1\,195 / 134\,332 = 0,016$$

$$D = 64\,870 / 68\,718 = 0,944$$

$$E = 182\,313 / 134\,332 = 1,36$$

rok 2006

$$A = -13\,124 / 175\,356 = -0,075$$

$$B = 2\,058 / 175\,356 = 0,012$$

$$C = 2\,857 + 4\,422 / 175\,356 = 0,042$$

$$D = 42\,038 / 132\,789 = 0,32$$

$$E = 190\,007 / 175\,356 = 1,08$$

$$\mathbf{Zi(04)} = (0,717 * (-0,16)) + (0,847 * 0,042) + (3,107 * 0,069) + (0,42 * 0,94) + (0,998 * 1,26) = \mathbf{1,79}$$

$$\mathbf{Zi(05)} = (0,717 * (-0,16)) + (0,847 * 0,0032) + (3,107 * 0,016) + (0,42 * 0,944) + (0,998 * 1,36) = \mathbf{1,69}$$

$$\mathbf{Zi(06)} = (0,717 * (-0,075)) + (0,847 * 0,012) + (3,107 * 0,042) + (0,42 * 0,32) + (0,998 * 1,08) = \mathbf{1,24}$$

Výsledky z Altmanova indexu svědčí, že se podnik pohybuje v tzv. oblasti šedé zóny, což znamená určitou nevyhraněnost výsledků. Pokud se podíváme na vývoj hodnot, můžeme říci že podnik může mít v krátké době určité finanční problémy.

Merkur

Rychlý test

Kvóta vlastního kapitálu

2004	2005	2006
$\frac{14\,914}{21\,909} = 68,1\%$	$\frac{15\,190}{21\,142} = 71,85\%$	$\frac{16\,293}{19\,944} = 81,69\%$

Doba splácení dluhu

2004	2005	2006
$\frac{3\,541 - 456}{309} = 9,98 \text{ let}$	$\frac{3\,158 - 94}{2\,602} = 1,18 \text{ let}$	$\frac{2\,743 + 52}{4\,440} = 0,63 \text{ let}$

Cash flow v % tržeb

2004	2005	2006
$\frac{309}{43\,025 + 2\,743} = 0,7\%$	$\frac{2\,602}{43\,907 + 2\,679} = 5,6\%$	$\frac{4\,440}{46\,811 + 2\,450} = 9\%$

Rentabilita vlastního kapitálu

2004	2005	2006
$\frac{-26 + 176}{21\,909} = 0,7\%$	$\frac{276 + 233}{21\,142} = 2,4\%$	$\frac{1\,750 + 135}{19\,944} = 9,5\%$

rok 2004

$$\frac{1 + 3 + 4 + 4}{4} = 3$$

rok 2005

$$\frac{1 + 1 + 3 + 4}{4} = 2,25$$

rok 2006

$$\frac{1 + 1 + 2 + 3}{4} = 1,75$$

V roce 2004 je finanční situace hodnocena jako dobrá, postupně se situace lepší a v roce 2006 je známka velmi dobrá.

Index bonity

rok 2004

$$x_1 = 309 / 6\,995 = 0,044$$

$$x_2 = 21\,909 / 6\,995 = 3,13$$

$$x_3 = -2\,106 / 21\,909 = -0,096$$

$$x_4 = -2\,106 / 44\,625 = -0,047$$

$$x_5 = 1\,900 / 44\,625 = 0,043$$

$$x_6 = 44\,625 / 21\,909 = 2,037$$

rok 2005

$$x_1 = 2\,602 / 5\,952 = 0,437$$

$$x_2 = 21\,142 / 5\,952 = 3,55$$

$$x_3 = 260 / 21\,142 = 0,012$$

$$x_4 = 260 / 45\,381 = 0,006$$

$$x_5 = 1\,822 / 45\,381 = 0,04$$

$$x_6 = 45\,381 / 21\,142 = 2,147$$

rok 2006

$$x_1 = 4\,440 / 3\,651 = 1,22$$

$$x_2 = 19\,944 / 3\,651 = 5,46$$

$$x_3 = 2\,084 / 19\,944 = 0,105$$

$$x_4 = 2\,084 / 48\,031 = 0,043$$

$$x_5 = 2\,030 / 48\,031 = 0,042$$

$$x_6 = 48\,031 / 19\,944 = 2,41$$

$$\begin{aligned} \mathbf{IB(2004)} &= (1,5 * 0,044) + (0,08 * 3,13) + (10 * -0,096) + (5 * -0,047) \\ &\quad + (0,3 * 0,043) + (0,1 * 2,037) = \mathbf{-0,662} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \mathbf{IB(2005)} &= (1,5 * 0,437) + (0,08 * 3,55) + (10 * 0,012) + (5 * 0,006) \\ &\quad + (0,3 * 0,04) + (0,1 * 2,147) = \mathbf{1,3167} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \mathbf{IB(2006)} &= (1,5 * 1,22) + (0,08 * 5,46) + (10 * 0,105) + (5 * 0,043) \\ &\quad + (0,3 * 0,042) + (0,1 * 2,41) = \mathbf{3,79} \end{aligned}$$

Podle indexu bonity vyšla finanční situace v roce 2004 jako špatná, stejně jako u Rychlého testu je zde tendence zlepšování a v roce 2006 můžeme říci, že finanční situace je extrémně dobrá.

Altmanova formule bankrotu (Z – skóre)

rok 2004

$$A = 7\,680 / 21\,909 = 0,35$$

$$B = -26 / 21\,909 = -0,0012$$

$$C = -2106 + 176 / 21\,909 = -0,09$$

$$D = 14\,914 / 3\,651 = 4,08$$

$$E = 43\,025 + 2\,743 / 21\,909 = 2,09$$

rok 2005

$$A = 7\,939 / 21\,142 = 0,376$$

$$B = 276 / 21\,142 = 0,013$$

$$C = 260 + 233 / 21\,142 = 0,023$$

$$D = 15\,190 / 5\,952 = 2,55$$

$$E = 43\,907 + 2\,679 / 21\,142 = 2,17$$

rok 2006

$$A = 9\,858 / 19\,944 = 0,49$$

$$B = 1\,750 / 19\,944 = 0,088$$

$$C = 2\,048 + 135 / 19\,944 = 0,111$$

$$D = 16\,293 / 6\,995 = 2,33$$

$$E = 46\,811 + 2\,450 / 19\,944 = 2,47$$

$$\begin{aligned} \mathbf{Zi(04)} &= (0,717 * 0,35) + (0,847 * (-0,0012)) + (3,107 * (-0,09)) + (0,42 * 4,08) \\ &\quad + (0,998 * 2,09) = \mathbf{3,76} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \mathbf{Zi(05)} &= (0,717 * 0,376) + (0,847 * 0,013) + (3,107 * 0,023) + (0,42 * 2,55) \\ &\quad + (0,998 * 2,17) = \mathbf{3,6} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \mathbf{Zi(06)} &= (0,717 * 0,49) + (0,847 * 0,088) + (3,107 * 0,111) + (0,42 * 2,33) \\ &\quad + (0,998 * 2,47) = \mathbf{4,21} \end{aligned}$$

Podle tohoto modelu můžeme předvídat uspokojivou finanční situaci.

Delta Strakonice

Rychlý test

Kvóta vlastního kapitálu

2004	2005	2006
$\frac{80\,562}{104\,779} = 76,9\%$	$\frac{78\,596}{101\,425} = 77,5\%$	$\frac{122\,475}{124\,881} = 98,1\%$

Doba splácení dluhu

2004	2005	2006
$\frac{24\,054}{10\,229} = 2,35 \text{ let}$	$\frac{22\,731}{6\,438} = 3,53 \text{ let}$	$\frac{1\,439 + 967}{53\,779} = 0,045 \text{ let}$

Cash flow v % tržeb

2004	2005	2006
$\frac{10\,229}{128\,189 + 33\,381} = 6,3\%$	$\frac{6\,438}{135\,547 + 49\,079} = 3,5\%$	$\frac{53\,779}{131\,198 + 46\,475} = 30,3\%$

Rentabilita vlastního kapitálu

2004	2005	2006
$\frac{1\,692 + 319}{104\,779} = 1,92\%$	$\frac{-1\,973 + 0}{101\,425} = -1,95\%$	$\frac{43\,879 + 0}{124\,881} = 35\%$

Shrnutí výsledků z Rychlého testu

rok 2004

$$\text{Rychlý test} = \frac{1 + 1 + 3 + 4}{4} = 2,25$$

rok 2005

$$\frac{1 + 2 + 4 + 5}{4} = 3$$

rok 2006

$$\frac{1 + 1 + 1 + 1}{4} = 1$$

V roce 2004 a 2005 měl podnik určité finanční problémy, ale s příchodem nového investora dosáhl podnik v roce 2006 výborného výsledku.

Index bonity

rok 2004

$$x_1 = 10\,229 / 24\,054 = 0,43$$

$$x_2 = 104\,779 / 24\,054 = 4,36$$

$$x_3 = 1\,487 / 104\,779 = 0,014$$

$$x_4 = 1\,692 / 128\,271 = 0,013$$

$$x_5 = 3\,947 / 128\,271 = 0,03$$

$$x_6 = 128\,271 / 104\,779 = 1,224$$

rok 2005

rok 2005

$$x_1 = 6\,438 / 22\,129 = 0,46$$

$$x_2 = 101\,425 / 22\,129 = 4,58$$

$$x_3 = -1\,973 / 101\,425 = -0,019$$

$$x_4 = -1\,973 / 135\,781 = -0,0145$$

$$x_5 = 4\,288 / 135\,781 = 0,032$$

$$x_6 = 135\,781 / 101\,425 = 1,34$$

rok 2006

$$x_1 = 53\,779 / 2\,406 = 22,35$$

$$x_2 = 124\,881 / 2\,406 = 5,19$$

$$x_3 = 30\,944 / 124\,881 = 0,25$$

$$x_4 = 44\,846 / 131\,136 = 0,34$$

$$x_5 = 4\,125 / 131\,136 = 0,032$$

$$x_6 = 131\,136 / 124\,881 = 1,05$$

$$\mathbf{IB(2004)} = (1,5 * 0,43) + (0,08 * 4,36) + (10 * 0,014) + (5 * 0,013) + (0,3 * 0,03) + (0,1 * 1,224) = \mathbf{1,35}$$

$$\mathbf{IB(2005)} = (1,5 * 0,46) + (0,08 * 4,58) + (10 * (-0,019)) + (5 * (-0,015)) + (0,3 * 0,032) + (0,1 * 1,34) = \mathbf{0,9375}$$

$$\mathbf{IB(2006)} = (1,5 * 0,12) + (0,08 * 5,19) + (10 * 0,36) + (5 * 0,34) + (0,3 * 0,032) + (0,1 * 1,05) = \mathbf{14,84}$$

Podobně jako u Rychlého testu se podnik pohyboval ve finančních problémech, až rok 2006 posunul firmu do extrémně dobré finanční situace.

Altmanova formule bankrotu (Z – skóre)

rok 2004

$$A = 17\,144 / 104\,779 = 0,16$$

$$B = 1\,692 + 319 / 104\,779 = 0,016$$

$$C = 1\,692 + 319 / 104\,779 = 0,019$$

$$D = 104\,779 / 24\,054 = 4,36$$

$$E = 128\,189 + 33\,381 / 104\,779 = 1,54$$

rok 2005

$$A = 21\,281 / 101\,425 = 0,21$$

$$B = -1\,973 / 101\,425 = -0,019$$

$$C = -1\,973 / 101\,425 = -0,019$$

$$D = 101\,425 / 22\,129 = 4,58$$

$$E = 135\,847 + 49\,079 / 101\,425 = 1,34$$

rok 2006

$$A = 92\,648 / 124\,881 = 0,74$$

$$B = 43\,879 / 124\,881 = 0,35$$

$$C = 44\,846 / 124\,881 = 0,36$$

$$D = 124\,881 / 2\,406 = 51,9$$

$$E = 131\,198 + 46\,475 / 124\,881 = 1,42$$

$$\begin{aligned} Z_i(04) &= (0,717 * 0,35) + (0,847 * (-0,0012)) + (3,107 * (-0,09)) + (0,42 * 4,08) \\ &\quad + (0,998 * 2,09) = \mathbf{3,57} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} Z_i(05) &= (0,717 * 0,376) + (0,847 * 0,013) + (3,107 * 0,023) + (0,42 * 2,55) \\ &\quad + (0,998 * 2,17) = \mathbf{3,33} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} Z_i(06) &= (0,717 * 0,74) + (0,847 * 0,35) + (3,107 * 0,36) + (0,42 * 51,9) \\ &\quad + (0,998 * 1,42) = \mathbf{25,16} \end{aligned}$$

Podle Altmanova indexu můžeme předvídat velmi dobrou finanční situaci.

Logry

Rychlý test

Kvóta vlastního kapitálu

2004	2005	2006
$\frac{-892}{3\,766} = -23,68\%$	$\frac{-224}{3\,857} = -5,8\%$	$\frac{421}{3\,368} = 12,5\%$

Doba splácení dluhu

2004	2005	2006
$\frac{4\ 658}{1\ 212} = 3,84 \text{ let}$	$\frac{4\ 235}{839} = 5,1 \text{ let}$	$\frac{2\ 947}{1\ 250} = 2,36 \text{ let}$

Cash flow v % tržeb

2004	2005	2006
$\frac{1\ 212}{20\ 359} = 6 \%$	$\frac{839}{17\ 791} = 4,7 \%$	$\frac{1\ 250}{17\ 318} = 7,2 \%$

Rentabilita vlastního kapitálu

2004	2005	2006
$\frac{986 + 2}{3\ 766} = 26,23 \%$	$\frac{667 + 3}{3\ 857} = 18,1 \%$	$\frac{1\ 145 + 4}{3\ 368} = 34,1 \%$

rok 2004

$$\text{Rychlý test} = \frac{5 + 2 + 3 + 1}{4} = 2,75$$

rok 2005

$$\frac{5 + 3 + 4 + 1}{4} = 3,25$$

rok 2006

$$\frac{3 + 1 + 3 + 1}{4} = 2$$

Finanční situaci podniku Logry můžeme označit jako dobrou.

Index bonity

rok 2004

$$x1 = 1\ 212 / 4\ 658 = 0,26$$

$$x2 = 3\ 766 / 4\ 658 = 0,81$$

rok 2005

$$x1 = 839 / 4\ 235 = 0,2$$

$$x2 = 3\ 857 / 4\ 235 = 0,91$$

$$x_3 = 985 / 3\,766 = 0,26$$

$$x_4 = 985 / 20\,359 = 0,048$$

$$x_5 = 312 / 20\,359 = 0,015$$

$$x_6 = 20\,359 / 3\,766 = 5,4$$

$$x_3 = 667 / 3\,857 = 0,17$$

$$x_4 = 667 / 17\,791 = 0,037$$

$$x_5 = 218 / 17\,791 = 0,012$$

$$x_6 = 17\,191 / 3\,857 = 4,61$$

rok 2006

$$x_1 = 1\,250 / 2\,947 = 0,42$$

$$x_2 = 3\,368 / 2\,947 = 1,14$$

$$x_3 = 1\,145 / 3\,368 = 0,34$$

$$x_4 = 1\,145 / 17\,318 = 0,066$$

$$x_5 = 209 / 17\,318 = 0,012$$

$$x_6 = 17\,318 / 3\,368 = 5,14$$

$$\begin{aligned} \mathbf{IB(2004)} &= (1,5 * 0,26) + (0,08 * 0,81) + (10 * 0,26) + (5 * 0,048) + (0,3 * 0,015) \\ &+ (0,1 * 5,4) = \mathbf{3,84} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \mathbf{IB(2005)} &= (1,5 * 0,2) + (0,08 * 0,91) + (10 * 0,17) + (5 * 0,037) + (0,3 * 0,012) \\ &+ (0,1 * 4,61) = \mathbf{2,72} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \mathbf{IB(2006)} &= (1,5 * 0,42) + (0,08 * 1,14) + (10 * 0,34) + (5 * 0,066) + (0,3 * 0,012) \\ &+ (0,1 * 5,14) = \mathbf{4,97} \end{aligned}$$

Podle indexu bonity je finanční situace extrémně dobrá, kromě roku 2005, kde je hodnocena jako velmi dobrá.

Altmanova formule bankrotu (Z – skóre)

rok 2004

$$A = -2\,183 / 3\,766 = -0,58$$

$$B = 986 / 3\,766 = 0,26$$

$$C = 986 + 2 / 3\,766 = 0,26$$

$$D = -892 / 4\,658 = -0,19$$

$$E = 20\,359 / 3\,766 = 5,41$$

rok 2005

$$A = -1\,217 / 3\,857 = -0,32$$

$$B = 667 / 3\,857 = 0,17$$

$$C = 667 + 3 / 3\,857 = 0,18$$

$$D = -224 / 4\,235 = -0,053$$

$$E = 17\,791 / 3\,857 = 4,61$$

rok 2006

$$A = -82 / 3\,368 = -0,024$$

$$B = 1\,145 / 3\,368 = 0,34$$

$$C = 1\,145 + 4 / 3\,368 = 0,34$$

$$D = 421 / 2\,947 = 2,14$$

$$E = 17\,318 / 3\,368 = 2,47$$

$$\begin{aligned} \mathbf{Zi(04)} &= (0,717 * (-0,58)) + (0,847 * 0,26) + (3,107 * 0,26) + (0,42 * (-0,19)) \\ &\quad + (0,998 * 5,41) = \mathbf{5,93} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \mathbf{Zi(05)} &= (0,717 * (-0,32)) + (0,847 * 0,17) + (3,107 * 0,18) + (0,42 * (-0,053)) \\ &\quad + (0,998 * 4,61) = \mathbf{5,1} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \mathbf{Zi(06)} &= (0,717 * (-0,024)) + (0,847 * 0,34) + (3,107 * 0,34) + (0,42 * 0,14) \\ &\quad + (0,998 * 5,14) = \mathbf{6,22} \end{aligned}$$

Podobně jako u Indexu bonity i podle Altmanova indexu můžeme předvídat uspokojivou finanční situaci.

Novy Vacov

Rychlý test

Kvóta vlastního kapitálu

2004	2005	2006
$\frac{33\,665}{41\,153} = 81,8 \%$	$\frac{35\,691}{42\,084} = 84,8 \%$	$\frac{41\,597}{57\,870} = 71,9 \%$

Doba splácení dluhu

2004	2005	2006
$\frac{7\,488}{9\,797} = 0,76 \text{ let}$	$\frac{6\,393}{8\,404} = 0,76 \text{ let}$	$\frac{10\,273}{14\,395} = 0,714 \text{ let}$

Cash flow v % tržeb

2004	2005	2006
$\frac{9\,797}{64\,535} = 15,2\%$	$\frac{8\,404}{67\,253} = 12,5\%$	$\frac{14\,395}{73\,893} = 19,5\%$

Rentabilita vlastního kapitálu

2004	2005	2006
$\frac{692}{41\,153} = 1,68\%$	$\frac{2\,199}{42\,084} = 5,2\%$	$\frac{6\,607 + 62}{57\,870} = 11,5\%$

Shrnutí výsledků z Rychlého testu

rok 2004

$$\text{Rychlý test} = \frac{1 + 1 + 1 + 4}{4} = 1,75$$

rok 2005

$$\frac{1 + 1 + 1 + 4}{4} = 1,75$$

rok 2006

$$\frac{1 + 1 + 1 + 3}{4} = 5$$

U tohoto podniku se dá hovořit o velmi dobré finanční situaci.

Index bonity

rok 2004

$$x1 = 9\,797 / 7\,488 = 1,31$$

$$x2 = 41\,153 / 7\,488 = 5,49$$

$$x3 = 5\,262 / 41\,153 = 0,128$$

$$x4 = 5\,262 / 64\,188 = 0,082$$

$$x5 = 2\,036 / 64\,188 = 0,032$$

$$x6 = 64\,188 / 41\,153 = 1,56$$

rok 2005

$$x1 = 8\,404 / 6\,393 = 1,32$$

$$x2 = 42\,084 / 6\,393 = 6,58$$

$$x3 = 2\,892 / 42\,084 = 0,069$$

$$x4 = 2\,892 / 67\,121 = 0,043$$

$$x5 = 2\,136 / 67\,121 = 0,032$$

$$x6 = 67\,121 / 42\,084 = 1,59$$

rok 2006

$$x_1 = 14\,395 / 16\,273 = 0,88$$

$$x_2 = 57\,870 / 16\,273 = 3,56$$

$$x_3 = 8\,677 / 57\,870 = 0,15$$

$$x_4 = 8\,677 / 73\,772 = 0,12$$

$$x_5 = 2\,273 / 73\,772 = 0,03$$

$$x_6 = 73\,772 / 57\,870 = 1,275$$

$$\begin{aligned} \mathbf{IB(2004)} &= (1,5 * 1,31) + (0,08 * 5,49) + (10 * 0,128) + (5 * 0,082) \\ &+ (0,3 * 0,032) + (0,1 * 1,56) = \mathbf{4,26} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \mathbf{IB(2005)} &= (1,5 * 1,32) + (0,08 * 6,58) + (10 * 0,069) + (5 * 0,043) \\ &+ (0,3 * 0,032) + (0,1 * 1,59) = \mathbf{3,58} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \mathbf{IB(2006)} &= (1,5 * 0,88) + (0,08 * 3,56) + (10 * 0,15) + (5 * 0,12) + (0,3 * 0,03) \\ &+ (0,1 * 1,275) = \mathbf{3,84} \end{aligned}$$

Také podle Indexu bonity můžeme říci, že finanční situace je extrémně dobrá.

Altmanova formule bankrotu (Z – skóre)**rok 2004**

$$A = 8\,048 / 41\,153 = 0,2$$

$$B = 692 / 41\,153 = 0,017$$

$$C = 5\,262 / 41\,153 = 0,014$$

$$D = 33\,665 / 7\,488 = 4,5$$

$$E = 64\,535 / 41\,153 = 1,57$$

rok 2005

$$A = 15\,113 / 42\,084 = 0,36$$

$$B = 2\,199 / 42\,084 = 0,052$$

$$C = 2\,892 / 42\,084 = 0,069$$

$$D = 35\,691 / 6\,993 = 5,1$$

$$E = 67\,253 / 42\,084 = 1,6$$

rok 2006

$$A = 13\,623 / 57\,870 = 0,24$$

$$B = 6\,607 / 57\,870 = 0,114$$

$$C = 8\,677 / 57\,870 = 0,15$$

$$D = 41\,597 / 16\,273 = 2,56$$

$$E = 73\,893 / 57\,870 = 1,28$$

$$\mathbf{Zi(04)} = (0,717 * 0,2) + (0,847 * 0,017) + (3,107 * 0,014) + (0,42 * 4,5) \\ + (0,998 * 1,57) = \mathbf{3,66}$$

$$\mathbf{Zi(05)} = (0,717 * 0,36) + (0,847 * 0,052) + (3,107 * 0,069) + (0,42 * 5,1) \\ + (0,998 * 1,6) = \mathbf{4,26}$$

$$\mathbf{Zi(06)} = (0,717 * 0,24) + (0,847 * 0,114) + (3,107 * 0,15) + (0,42 * 2,56) \\ + (0,998 * 1,28) = \mathbf{3,1}$$

I podle Altmanova indexu, předpokládáme uspokojivou finanční situaci.

Pekařství a cukrářství Kodádek

Rychlý test

Kvóta vlastního kapitálu

2004	2005	2006
$\frac{-1\,446}{7\,192} = -20,1\%$	$\frac{-1\,660}{6\,709} = -24,7\%$	$\frac{-1\,436}{6\,899} = -20,8\%$

Doba splácení dluhu

2004	2005	2006
$\frac{8\,636}{644} = 13,41 \text{ let}$	$\frac{8\,369}{193} = 43,3 \text{ let}$	$\frac{8\,335}{243} = 34,2 \text{ let}$

Cash flow v % tržeb

2004	2005	2006
$\frac{644}{8\,757} = 7,3\%$	$\frac{193}{9\,181} = 2,1\%$	$\frac{243}{8\,658} = 2,8\%$

Rentabilita vlastního kapitálu

2004	2005	2006
$\frac{306}{7\,192} = 4,25\%$	$\frac{-214}{6\,709} = -3,2\%$	$\frac{155}{6\,899} = 2,25\%$

rok 2004

$$\text{Rychlý test} = \frac{5 + 4 + 3 + 4}{4} = 4$$

rok 2005

$$\frac{5 + 5 + 4 + 5}{4} = 4,75$$

rok 2006

$$\frac{5 + 5 + 4 + 4}{4} = 4,5$$

Finanční situace tohoto podniku je velmi špatná a podle Rychlého testu je ohrožen insolvencí.

Index bonity

rok 2004

$$x_1 = 644 / 8\,636 = 0,075$$

$$x_2 = 7\,192 / 8\,636 = 0,83$$

$$x_3 = 306 / 7\,192 = 0,043$$

$$x_4 = 306 / 84 = 3,64$$

$$x_5 = 435 / 84 = 5,18$$

$$x_6 = 84 / 7\,192 = 0,012$$

rok 2005

$$x_1 = -193 / 8\,369 = -0,023$$

$$x_2 = 6\,709 / 8\,369 = 0,8$$

$$x_3 = -214 / 6\,709 = -0,032$$

$$x_4 = -214 / 8 = -26,75$$

$$x_5 = 412 / 8 = 51,5$$

$$x_6 = 8 / 6\,709 = 0,0013$$

rok 2006

$$x_1 = 243 / 8\,335 = 0,03$$

$$x_2 = 6\,899 / 8\,335 = 0,83$$

$$x_3 = 155 / 6\,899 = 0,022$$

$$x_4 = 224 / 22 = 10,12$$

$$x_5 = 352 / 22 = 16$$

$$x_6 = 22 / 6\,899 = 0,012$$

$$\mathbf{IB(2004)} = (1,5 * 0,075) + (0,08 * 0,83) + (10 * 0,043) + (5 * 3,64) + (0,3 * 5,18) \\ + (0,1 * 0,012) = \mathbf{20,36}$$

$$\mathbf{IB(2005)} = (1,5 * (-0,023)) + (0,08 * 0,8) + (10 * (-0,032)) + (5 * (-26,75)) \\ + (0,3 * 51,5) + (0,1 * 0,0013) = \mathbf{-133,46}$$

$$\mathbf{IB(2006)} = (1,5 * 0,03) + (0,08 * 0,83) + (10 * 0,022) + (5 * 10,12) + (0,3 * 16) \\ + (0,1 * 0,012) = \mathbf{15,97}$$

Altmanova formule bankrotu (Z – skóre)

rok 2004

$$A = - 6\,913 / 7\,192 = -0,96$$

$$B = 306 / 7\,192 = 0,043$$

$$C = 444 / 7\,192 = 0,062$$

$$D = - 1446 / 8\,636 = -0,17$$

$$E = 8\,757 / 7\,192 = 1,22$$

rok 2005

$$A = - 7\,084 / 6\,709 = - 1,056$$

$$B = -214 / 6\,709 = -0,032$$

$$C = -214 / 6\,709 = -0,032$$

$$D = -1\,660 / 8\,369 = - 0,198$$

$$E = 9\,181 / 6\,709 = 1,37$$

rok 2006

$$A = - 6\,831 / 6\,899 = -0,99$$

$$B = 155 / 6\,899 = 0,023$$

$$C = 224 / 6\,899 = 0,032$$

$$D = -1\,436 / 8\,335 = -0,172$$

$$E = 8\,658 / 6\,899 = 1,25$$

$$\begin{aligned} \mathbf{Zi(04)} &= (0,717 * (-0,96)) + (0,847 * 0,043) + (3,107 * 0,062) + (0,42 * (-0,17)) \\ &\quad + (0,998 * 1,22) = \mathbf{0,67} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \mathbf{Zi(05)} &= (0,717 * (-1,056)) + (0,847 * (-0,032)) + (3,107 * (-0,032)) + (0,42 * (-0,198)) \\ &\quad + (0,998 * 1,37) = \mathbf{0,4} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \mathbf{Zi(06)} &= (0,717 * (-0,99)) + (0,847 * 0,023) + (3,107 * 0,032) + (0,42 * (-0,172)) \\ &\quad + (0,998 * 1,25) = \mathbf{0,59} \end{aligned}$$

Špatnou finanční situaci potvrzuje i Altmanův index.

3.2.4.1 Shrnutí výsledků z Rychlého testu, z Indexu bonity

a Altmanova indexu

Peta Bohemia

Pekast

Tab. č. 27 Výsledky bankrotních a bonitních modelů

ukazatel	2004	2005	2006	ukazatel	2004	2005	2006
Rychlý test	1,75	1,75	1,75	Rychlý test	2,75	2,5	2,5
Index bonity	1,9	2,5	2,6	Index bonity	1,311	0,726	0,6995
Altmanův index	1,88	2,22	2,9	Altmanův index	1,79	1,69	1,24

Zdroj: vlastní výzkum

Merkur

Delta Strakonice

Tab. č. 28 Výsledky bankrotních a bonitních modelů

ukazatel	2004	2005	2006	ukazatel	2004	2005	2006
Rychlý test	3	2,25	1,75	Rychlý test	2,25	3	1
Index bonity	-0,067	1,32	3,79	Index bonity	1,35	0,9375	14,84
Altmanův index	3,76	3,6	4,21	Altmanův index	3,57	3,33	25,16

Zdroj: vlastní výzkum

Logry

Novy Vacov

Tab. č. 29 Výsledky bankrotních a bonitních modelů

ukazatel	2004	2005	2006	ukazatel	2004	2005	2006
Rychlý test	2,75	3,25	2	Rychlý test	1,75	1,75	1,5
Index bonity	3,84	2,72	4,97	Index bonity	4,26	3,58	3,84
Altmanův index	5,93	5,1	6,22	Altmanův index	3,66	4,26	3,1

Zdroj: vlastní výzkum

Pek. a cuk. Kodádek

Tab. č. 30 Výsledky bankrotních a bonitních modelů

ukazatel	2004	2005	2006
Rychlý test	4	4,75	4,5
Index bonity	20,36	-133,46	-15,97
Altmanův index	0,67	0,4	0,59

Zdroj: vlastní výzkum

Rok 2006

Pořadí firem podle hodnot jednotlivých ukazatelů. Hodnoty podniků jsou hodnoceny od 1-8, jednička je nejlepší, přičemž dojde k zprůměrování těchto hodnot a podnik s nejnižším číslem je nejlepší za rok 2006.

Tab. č. 31 Hodnocení podniku na základě bankrotních a bonitních modelů

Podnik	Rychlý test	Index bonity	Altmanův index	Prum. hodnota
Peta Bohemia	3	5	5	4,33
Pekast	6	6	6	6
Merkur	3	4	3	3,33
Delta Strakonice	1	1	1	1
Logry	5	2	2	3
Novy Vacov	2	3	4	3
Pek. a cuk. Kodádek	7	7	7	7

Zdroj: vlastní výzkum

Pořadí podniků hodnocených pomocí bankrotních a bonitních modelů:

- 1. Delta Strakonice**
- 2. Logry a Novy Vacov**
- 3. Merkur**
- 4. Peta Bohemia**
- 5. Pekast**
- 6. Pek. a cuk. Kodádek**

Takto vypadá pořadí podniků podle jejich finanční situace v roce 2006, k získání výsledných hodnot byly použity bankrotní a bonitní modely a to: Rychlý test, Index bonity a Altmanův index. Nejlepší finanční situace je u Delty Strakonice a nejhorší u Pekařství a cukrářství Kodádek.

Hodnocení za tři roky

Při porovnávání podniků pomocí bankrotních a bonitních modelů, tedy pokud porovnáváme, který z podniků je finančně nejstabilnější a naopak, jsou výsledky následující.

Pomocí Rychlého testu je vidět, že nejstabilnější finanční situace v letech 2004 – 2006 byla v podnicích Peta Bohemia a Novy Vacov, který se ještě v posledním analyzovaném roce dokázal zlepšit. Pekast, Logry, Merkur se pohybují mezi hranicemi

velmi dobře , dobře a i oni se v posledním roce dokázali zlepšit. Největší vývoj zaznamenala pekárna Delta Strakonice, která se z průměrných čísel dokázala dostat v roce 2006 na známku výborně, což bylo způsobeno vstupem nového akcionáře. Nejhůře podle Rychle testu dopadlo Pekařství a cukrářství Kodádek, které se pohybuje na pokraji bankrotu.

Index bonity přináší podobné výsledky. Finanční situace Pety je hodnocena jako velmi dobrá. Pekast se pohybuje o stupeň níže a jeho finanční situace je hodnocena jako dobrá, podobně je na tom Merkur, který se postupně dostává z velmi špatného hodnocení do velmi dobrého. Podobnou finanční situaci můžeme vidět u Logry a Nového Vacova, podle indexu bonity je jejich finanční situace extrémně dobrá. I u tohoto ukazatele je zřejmé, že finanční situace Delty se s příchodem investora velmi zlepšila a dosahuje z hodnocených podniků v roce 2006 nejlepších hodnot. Tragicky vypadá situace u Pekařství a cukrářství Kodádek.

Altmanův index potvrzuje předchozí dva ukazatele.

3.2.5 Hodnocení podniků pomocí ekonomicky přidané hodnoty

Výpočty jsou provedeny za rok 2006.

Výpočet hodnot pro jednotlivé podniky

Peta Bohemia

$$\text{NOPAT} = 10\,266 - 6\,771 - 86 - 2\,039 + 504 = 1\,874 * 0,24 = 1\,424,24$$

$$C = 17\,738 + 5\,075,5 = 22\,813,5$$

$$\text{WACC} = \frac{17\,738}{22\,813,5} * 18,57 + \frac{5\,075,5}{22\,813,5} * 3,77 = 15,28\%$$

$$\text{EVA} = 1\,424,24 - (22\,813,5 * 0,1528) = -2\,062$$

Výsledek vypovídá o tom, že firma nevytváří přidanou hodnotu, ale naopak ji znehodnocuje.

Největší slabost je v oblasti tvorby EBIT a ve stabilitě.

Pekast

$$\text{NOPAT} = 89\,387 - 72\,287 - 476 - 9\,100 + 18 = 7\,542 * 0,24 = 1\,810$$

$$C = 42\,038 + 100\,753,5 = 142\,791,5$$

$$\text{WACC} = \frac{42\,038}{142\,791,5} * 24 + \frac{100\,753,5}{142\,791,5} * 3,77 = 9,73\%$$

$$\text{EVA} = 1\,810 - (142\,791,5 * 0,0973) = -12\,084$$

Výsledek vypovídá o tom, že firma nevytváří přidanou hodnotu, ale naopak ji znehodnocuje.

Špatné jsou ukazatele rentability tržeb a likvidity. Poměrně dobrý je ukazatel equity ratio.

Delta Strakonice

$$\text{NOPAT} = 28\,612 - 26\,230 - 136 - 1\,933 + 98 = 411 * 0,24 = 312,36$$

$$C = 122\,475 + 12\,267 = 134\,742$$

$$\text{WACC} = \frac{122\,475}{134\,742} * 10,8 + \frac{12\,267}{134\,742} * 3,77 = 10,13\%$$

$$\text{EVA} = 312,36 - (134\,742 * 0,1013) = -12\,050$$

Výsledek vypovídá o tom, že firma nevytváří přidanou hodnotu, ale naopak ji znehodnocuje.

Špatné jsou ukazatele rentability tržeb a likvidity. Poměrně dobrý je ukazatel equity ratio. Poměrně vysoká záporná hodnota je způsobena zvýšením vlastního kapitálu v roce 2006.

Merkur

$$\text{NOPAT} = 19\,957 - 16\,793 - 194 - 2\,221 = 749 * 0,24 = 569,24$$

$$C = 16\,293 + 4\,801,5 = 21\,095$$

$$\text{WACC} = \frac{16\,293}{21\,095} * 11,29 + \frac{4\,801,5}{21\,095} * 3,77 = 9,58\%$$

$$\text{EVA} = 569,24 - (21\,095 * 0,0958) = -1\,452$$

Výsledek vypovídá o tom, že firma nevytváří přidanou hodnotu, ale naopak ji znehodnocuje.

Špatné jsou ukazatele rentability tržeb, likvidity a úroková míra. Poměrně dobrý je ukazatel tvorby EBITu.

Logry

$$\text{NOPAT} = 8\,065 - 6\,725 - 12\,101 = 1\,227 * 0,24 = 932,52$$

$$C = 421 + 3\,591 = 4\,012$$

$$\text{WACC} = \frac{421}{4\,012} * 20,9 + \frac{3\,591}{4\,012} * 3,77 = 5,56\%$$

$$\text{EVA} = 932,52 - (4\,012 * 0,0556) = 708,93$$

Podnik vytváří hodnotu. Je dobrý v oblasti tvorby EBITu a v jeho dělení. Problémy jsou se zajištěním likvidity.

Novy Vacov

$$\text{NOPAT} = 37\,792 - 22\,855 - 182 - 5\,656 = 9\,099 * 0,24 = 6\,915,24$$

$$C = 41\,597 + 11\,333 = 52\,930$$

$$\text{WACC} = \frac{41\,597}{52\,930} * 15,5 + \frac{11\,333}{52\,930} * 3,77 = 12,98\%$$

$$\text{EVA} = 6\,915,24 - (52\,930 * 0,1298) = 44,926$$

I tento podnik vytváří hodnotu a to díky schopnosti tvorby EBITu a pomocí úrokové míry. Dolu ho naopak táhne likvidita.

Pekařství a cukrářství Kodádek

$$\text{NOPAT} = 2\,521 - 2\,242 - 5 - 19 = 255 * 0,24 = 193,8$$

$$C = 1\,426 + 8\,352 = 9\,778$$

$$\text{WACC} = \frac{1\,426}{9\,778} * 21,8 + \frac{8\,352}{9\,778} * 3,77 = 6,4\%$$

$$\text{EVA} = 193,8 - (9\,778 * 0,064) = -431,992$$

Výsledek vypovídá o tom, že firma nevytváří přidanou hodnotu, ale naopak ji znehodnocuje.

Špatné jsou ukazatele rentability tržeb a likvidity. Poměrně dobrý je ukazatel equity ratio.

Shrnutí výsledků EVA

Hodnotu vytvořili za rok 2006 pouze dva podniky a to Logry a Novy Vacov, naopak Peta, Pekast, Delta Strakonice, Merkur a Pek. a cuk. Kodádek skončily v záporných číslech. Abychom mohli srovnat podniky podle ukazatele EVA, je třeba každou dosaženou hodnotu vydělit vlastním kapitálem.

Pořadí podniků podle ukazatele EVA

Tab. č. 32 Hodnoty ukazatele EVA

Pořadí	Podnik	EVA/vlastní kapitál
1.	Logry	1,68
2.	Novy Vacov	0,001
3.	Merkur	-0,089
4.	Delta Strakonice	-0,098
5.	Peta Bohemia	-0,116
6.	Pekast	-0,288
7.	Kodádek	-0,380

Zdroj: vlastní výzkum

V. Závěr

Pokud bych byl potencionální investor, dodavatel nebo např. odběratel, zvolil bych si za svého obchodního partnera Pekařství Logry, protože ve všech třech ukazatelích se umístilo na prvním místě. Naopak nedůvěru by ve mně vzbuzovalo Pekařství a cukrářství Kodádek, které se v mém hodnocení umisťovalo pravidelně na posledním místě. Co se týče pekařství Delta Strakonice, i když některé hodnoty vycházejí jako špatné je zde předpoklad dobrého vývoje, protože po vstupu nového investora se začali jednotlivý ukazatelé zlepšovat. Pokud by si měl budoucí odběratel vybírat podle velikosti dodávaného zboží, jeví se velmi dobře Delta Strakonice, která je schopna dodávat několikanásobně více výrobků než menší podniky. V ostatních podnicích se dá mluvit o poměrně uspokojivé finanční situaci, ta samozřejmě závisí na celé řadě faktorů, ať už jde o úvěry od bank, zvyšování základního kapitálu až po silný konkurenční boj v tomto odvětví.

1) Výsledky při použití metody součtu pořadí, metody podílu, metody bodovací, metody normované proměnné a metody vzdálenosti.

Konečné hodnocení je založeno na zprůměrování výsledků, které vyšli na základě použitých metod. Vyhodnocení je založeno na principu nejnižší známka znamená nejlepší výsledek a naopak nejvyšší známka znamená výsledek nejhorší.

Tab. č. 33 Výsledné pořadí podniků podle jednotlivých metod

Firma/Metoda	Součtu pořadí	Podílu	Bodovací	Normované proměnné	Vzdálenosti	Pořadí
Peta Bohemia	4	6	6	6	5	5,4
Pekast	6	3	5	4	4	4,4
Merkur	2	4	3	2	3	2,8
Delta Strakonice	5	1	2	5	6	3,8
Logry	1	2	1	1	1	1,2
Novy Vacov	3	5	4	3	2	3,4
Kodádek	7	7	7	7	7	7

Zdroj: vlastní výzkum

Tab. č. 34 Pořadí podniků podle průměrných hodnot z jednotlivých metod

Pořadí	Podnik	Průměrná známka
1.	Logar	1,2
2.	Merkur	2,8
3.	Novy Vacov	3,4
4.	Delta Strakonice	3,8
5.	Pekast	4,4
6.	Peta Bohemia	5,4
7.	Kodádek	7

Zdroj: Vlastní výzkum

Podle použitých metod se jeví jako nejlepší obchodní partner podnik Logry, který má známku 1,2 což svědčí o tom, že ve všech použitých metodách se pohyboval na prvních místech. Naopak za nejhoršího obchodního partnera lze prohlásit podnik Kodádek, který ve všech pěti metodách vyšel nejhůře.

Metodu mezipodnikového srovnávání mohou využívat vlastníci podniků, kteří se mohou dozvědět, jak je na tom jejich podnik ve srovnání s konkurencí a ve kterých oblastech nejvíce zaostávají. Také ji využijí potencionální věřitelé, kteří mohou zjistit aktuální stav podniku, do kterého chtějí investovat a mohou buď odstoupit od svého záměru nebo požadovat další potřebné informace. V neposlední řadě může být tato metoda využita potencionálními zaměstnanci, kteří pokud získají informace o tom, že podnik do kterého chtějí investovat je na pokraji krachu, mohou včas na danou situaci reagovat.

2) Výsledky Rychlého testu, Indexu bonity a Altmanova indexu

Peta Bohemia

Pekast

Tab. č. 35 Výsledky bankrotních a bonitních modelů

ukazatel	2004	2005	2006	ukazatel	2004	2005	2006
Rychlý test	1,75	1,75	1,75	Rychlý test	2,75	2,5	2,5
Index bonity	1,9	2,5	2,6	Index bonity	1,311	0,726	0,6995
Altmanův index	1,88	2,22	2,9	Altmanův index	1,79	1,69	1,24

Zdroj: vlastní výzkum

Merkur**Delta Strakonice**

Tab. č. 36 Výsledky bankrotních a bonitních modelů

Ukazatel	2004	2005	2006	ukazatel	2004	2005	2006
Rychlý test	3	2,25	1,75	Rychlý test	2,25	3	1
Index bonity	-0,067	1,32	3,79	Index bonity	1,35	0,9375	14,84
Altmanův index	3,76	3,6	4,21	Altmanův index	3,57	3,33	25,16

Zdroj: vlastní výzkum

Logry**Nový Vacov**

Tab. č. 37 Výsledky bankrotních a bonitních modelů

ukazatel	2004	2005	2006	ukazatel	2004	2005	2006
Rychlý test	2,75	3,25	2	Rychlý test	1,75	1,75	1,5
Index bonity	3,84	2,72	4,97	Index bonity	4,26	3,58	3,84
Altmanův index	5,93	5,1	6,22	Altmanův index	3,66	4,26	3,1

Zdroj: vlastní výzkum

Pek. a cuk. Kodádek

Tab. č. 38 Výsledky bankrotních a bonitních modelů

ukazatel	2004	2005	2006
Rychlý test	4	4,75	4,5
Index bonity	20,36	-133,46	-15,97
Altmanův index	0,67	0,4	0,59

Zdroj: vlastní výzkum

Rok 2006

Pořadí firem podle hodnot jednotlivých ukazatelů. Hodnoty podniků jsou hodnoceny od 1-8, jednička je nejlepší, přičemž dojde k zprůměrování těchto hodnot a podnik s nejnižším číslem je nejlepší za rok 2006.

Tab. č. 39 Hodnocení podniku na základě bankrotních a bonitních modelů

Podnik	Rychlý test	Index bonity	Altmanův index	Prum. hodnota
Peta Bohemia	3	5	5	4,33
Pekast	6	6	6	6
Merkur	3	4	3	3,33
Delta Strakonice	1	1	1	1
Logry	5	2	2	3
Novy Vacov	2	3	4	3
Pek. a cuk. Kodádek	7	7	7	7

Zdroj: vlastní výzkum

Pořadí podniků hodnocených pomocí bankrotních a bonitních modelů:

- 1. Delta Strakonice**
- 2. Logry a Novy Vacov**
- 4. Merkur**
- 5. Peta Bohemia**
- 6. Pekast**
- 7. Pekařství a cukrářství Kodádek**

Takto vypadá pořadí podniků podle jejich finanční situace v roce 2006, k získání výsledných hodnot byly použity bankrotní a bonitní modely a to: Rychlý test, Index bonity a Altmanův index. Nejlepší finanční situace je u Delty Strakonice a nejhorší u Pekařství a cukrářství Kodádek.

Hodnocení za tři roky

Při porovnávání podniků pomocí bankrotních a bonitních modelů, tedy pokud porovnáváme, který z podniků je finančně nejstabilnější a naopak, jsou výsledky následující.

Pomocí Rychlého testu je vidět, že nejstabilnější finanční situace v letech 2004 – 2006 byla v podnicích Peta Bohemia a Novy Vacov, který se ještě v posledním analyzovaném roce dokázal zlepšit. Pekast, Logry, Merkur se pohybují mezi hranicemi velmi dobře, dobře a i oni se v posledním roce dokázali zlepšit. Největší vývoj zaznamenala pekárna Delta Strakonice, která se z průměrných čísel dokázala dostat v roce 2006 na známku výborně, což bylo způsobeno vstupem nového investora.

Nejhůře podle Rychlého testu dopadlo Pekařství a cukrářství Kodádek, které se pohybuje na pokraji bankrotu.

Index bonity přináší podobné výsledky. Finanční situace Pety je hodnocena jako velmi dobrá. Pekast se pohybuje o stupínek níže a jeho finanční situace je hodnocena jako dobrá, podobně je na tom Merkur, který se postupně dostává z velmi špatného hodnocení do velmi dobrého. Podobnou finanční situaci můžeme vidět u Logry a Nového Vacova, podle indexu bonity je jejich finanční situace extrémně dobrá. I u tohoto ukazatele je zřejmé, že finanční situace Dely se s příchodem investora velmi zlepšila a dosahuje z hodnocených podniků v roce 2006 nejlepších hodnot. Tragicky vypadá situace u Pek. a cuk. Kodádek.

Altmanův index potvrzuje předchozí dva ukazatele.

3) Výsledky mezipodnikového srovnání pomocí ukazatele EVA

Hodnotu vytvořili za rok 2006 pouze dva podniky a to Logry a Novy Vacov, naopak Peta, Pekast, Delta Strakonice, Merkur a Pek. a cuk. Kodádek skončily v záporných číslech.

Pořadí podniků podle ukazatele EVA

Tab. č. 40 Hodnoty ukazatele EVA

Pořadí	Podnik	EVA/vlastní kapitál
1.	Logry	1,68
2.	Novy Vacov	0,001
3.	Merkur	-0,089
4.	Delta Strakonice	-0,098
5.	Peta Bohemia	-0,116
6.	Pekast	-0,288
7.	Kodádek	-0,380

Zdroj: vlastní výzkum

VI. Seznam použité literatury

1. Fibírová, J., Šoljaková, L.: Hodnocení nástroje řízení a měření výkonnosti podniku. ASPI, Praha 2005, I vydání.
2. Hindls, R., Hronová, J., Novák, I.: Metody statistické analýzy pro ekonomy. Management Press, Praha 2000, II. přepracované vydání str. 19.
3. Kaplan, S. R., Bortin, P. D.: Balanced Scorecard – strategický systém měření výkonnosti podniku. Management Press, Praha 2002, III vydání.
4. Kislingerová, E.: Oceňování podniku. C. H. Beck, Praha 1999, I vydání, str. 69, 72, 191.
5. Kovanicová, D.: ABECEDA účetních znalostí pro každého. Polygon, Praha 1999, IX. aktualizované vydání, str. 355 – 368.
6. Maříková, P., Mařík, M.: Moderní metody hodnocení výkonnosti a oceňování podniku. Ekopress, Praha 2001, I. vydání, str. 13,43.
7. Neumaierová, I., Neumaier, I. : Výkonnost a tržní hodnota firmy. Grada Publishing, Praha 2002.
8. Sedláček, J.: Účetní data v rukou manažera – finanční analýza v řízení firmy. Computer Press, Praha 2001, II. doplněné vydání.
9. Synek, M. a kolektiv: Manažerská ekonomika. Grada Publishing, Praha 2003, III. přepracované a aktualizované vydání, str. 354, 365 – 368.
10. Synek, M. a kol.: Ekonomika a řízení podniku – učební texty pro inženýrské studium Podniková ekonomika. Vysoká škola ekonomická v Praze – fakulta Podnikohospodářská, Praha 1997, str. 377-379.

11. Štohl, P.: Účetnictví. Tiskárny Havlíčkův Brod, Znojmo 2002, III upravené vydání, str. 95-102.

12. Valach, J. a kolektiv: Finanční řízení podniku. Ekopress, Praha 1999, II. aktualizované a rozšířené vydání, str. 94 – 104.

13. Valach, J.: Investiční rozhodování a dlouhodobé financování. Ekopress, Praha 2001, I vydání, str. 154-158.

Internetové zdroje

1. Czechtrade. Charakteristika Jihočeského kraje [online]. 2008, průběžně [cit. 2008-03-19]. Dostupný z WWW < www.businessinfo.cz >.

2. Coface. Czech Credit Management Services. Štiky českého byznysu [online]. 2007, průběžně [cit. 2007-12-19]. Dostupný z WWW < www.stiky.cz >.

3. Český statistický úřad. Regiony, města, obce [online]. 2008, průběžně [cit. 2008-03-07]. Dostupný z WWW < www.czso.cz >.

4. Ilikethis. Czechtop 100 [online]. 2008, průběžně [cit. 2008-03-17]. Dostupný z WWW: <www.czechtop100.cz>.

5. Kubálek, T., Srpová, J.: Využití informačních zdrojů pro finanční analýzu podniků a odvětví [online]. 1996, průběžně [cit. 2008-03-19]. Dostupný z WWW < www.nb.VSE.cz >.

6. Ministerstvo průmyslu a obchodu. Benchmarking [online]. 2008, průběžně [cit. 2008-03-07]. Dostupný z WWW < www.mpo.cz >.

7. MM Průmyslové spektrum. Rating a jeho vliv na posuzování podniku [online]. 2005, průběžně [cit. 2008-03-19]. Dostupný z WWW < www.mmspektrum.com >.
8. Novadomus. Mapy [online]. 2008, průběžně [cit. 2008-03-30]. Dostupný z WWW < www.ca.novadomus.cz>.
9. Pekast. Pekast [online]. 2007, průběžně [cit. 2008-03-20]. Dostupný z WWW < www.pekast.cz >.
10. Seznam.cz. Jihočeský kraj – firmy [online]. 2008, průběžně [cit. 2008-03-20]. Dostupný z WWW < www.seznam.cz >.
11. United Bakeries. Delta Strakonice [online]. 2008, průběžně [cit. 2008-04-19]. Dostupný z WWW < www.united-bakeries.cz >.

Příloha číslo 1

Výpočet jednotlivých ukazatelů pro mezipodnikové srovnávání

1. Peta Bohemia

Ukazatelé:

1.

$$\text{ROE} = \frac{853 + 99}{17\,733} = 5,37\%$$

2.

$$\text{Vázanost celkových aktiv} = \frac{360 * 22\,463}{18\,539} = 436,2$$

3.

$$\text{Produktivita práce} = \frac{10\,266}{20} = 513,3$$

4.

$$\text{Peněžní likvidita} = \frac{1442}{99} = 14,57$$

5.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{4\,828}{3\,171} = 1,52$$

6.

$$\text{Zadluženost} = \frac{4\,010}{22\,463} = 17,85\%$$

7.

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{2\,627}{(27\,939 / 360)} = 33,85$$

8.

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{759}{(27\,939 / 360)} = 9,78$$

2. Pekast

Ukazatelé:

1.

$$\text{ROE} = \frac{2\,058 + 4\,422}{42\,038} = 15,42\%$$

2.

$$\text{Vázanost celkových aktiv} = \frac{360 * 175\,356}{190\,007} = 332,24$$

3.

$$\text{Produktivita práce} = \frac{89\,387}{200} = 446,935$$

4.

$$\text{Peněžní likvidita} = \frac{1\,839}{4\,422} = 0,428$$

5.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{41\,813}{36\,529} = 1,15$$

6.

$$\text{Zadluženost} = \frac{132\,789}{175\,356} = 75,73\%$$

7.

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{30\,731}{(321\,749/360)} = 47,74 \text{ dne}$$

8.

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{9\,189}{(321\,749/360)} = 1,7 \text{ dne}$$

3.Merkur

Ukazatelé:

1.

$$\text{ROE} = \frac{1\,750 + 135}{16\,293} = 11,57\%$$

2.

$$\text{Vázanost celkových aktiv} = \frac{360 * 19\,944}{46\,811} = 153,38$$

3.

$$\text{Produktivita práce} = \frac{19\,957}{23} = 867,7$$

4.

$$\text{Peněžní likvidita} = \frac{1\,737}{135} = 12,87$$

5.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{9\,910}{2\,743} = 3,61$$

6.

$$\text{Zadluženost} = \frac{3\,651}{19\,944} = 18,31\%$$

7.

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{6\,143}{(49\,261/360)} = 44,89$$

8.

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{2\,030}{(49\,261/360)} = 14,84$$

4. Delta Strakonice

Ukazatelé:

1.

$$\text{ROE} = \frac{43\,879}{122\,475} = 35,83\%$$

2.

$$\text{Vázanost celkových aktiv} = \frac{360 * 124\,881}{131\,198} = 342,67$$

3.

$$\text{Produktivita práce} = \frac{28\,612}{118} = 242,47$$

4.

$$\text{Peněžní likvidita} = \frac{6\,373}{0} = 0$$

5.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{94\,087}{1\,439} = 65,38$$

6.

$$\text{Zadluženost} = \frac{2\,406}{124\,881} = 1,93\%$$

7.

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{94\,087}{(177\,673/360)} = 190,64$$

8.

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{4\,288}{(177\,673/360)} = 8,69$$

5. Logry

Ukazatelé:

1.

$$\text{ROE} = \frac{1\,145 + 4}{421} = 272,92\%$$

2.

$$\text{Vázanost celkových aktiv} = \frac{360 * 3\,368}{17\,318} = 70,01$$

3.

$$\text{Produktivita práce} = \frac{8\,065}{30} = 268,83$$

4.

$$\text{Peněžní likvidita} = \frac{927}{4} = 231,75$$

5.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{2\,865}{2\,947} = 0,97$$

6.

$$\text{Zadluženost} = \frac{2\,947}{3\,368} = 87,5\%$$

7.

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{1\,519}{(17\,318/360)} = 31,58$$

8.

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{209}{(17\,318/360)} = 4,35$$

6. Nový Vacov

Ukazatelé:

1.

$$\text{ROE} = \frac{6\,607 + 62}{41\,597} = 16,03\%$$

2.

$$\text{Vázanost celkových aktiv} = \frac{360 * 57\,870}{73\,772} = 282,4$$

3.

$$\text{Produktivita práce} = \frac{37\,792}{93} = 406,37$$

4.

$$\text{Peněžní likvidita} = \frac{12\,625}{62} = 203,63$$

5.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{25\,816}{10\,273} = 2,51$$

6.

$$\text{Zadluženost} = \frac{16\,273}{57\,870} = 28,12\%$$

7.

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{10\,918}{(17\,318/360)} = 53,19$$

8.

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{2\,273}{(17\,318/360)} = 11,07$$

7.Pekařství a cukrářství Kodádek

Ukazatelé:

1.

$$\text{ROE} = \frac{224 + 0}{-1\,436} = -15,6\%$$

2.

$$\text{Vázanost celkových aktiv} = \frac{360 * 6\,899}{8\,658} = 286,86$$

3.

$$\text{Produktivita práce} = \frac{3\,531}{19} = 185,84$$

4.

$$\text{Peněžní likvidita} = \frac{288}{19} = 15,16$$

5.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{1\,504}{8\,335} = 0,18$$

6.

$$\text{Zadluženost} = \frac{8\,335}{6\,899} = 121\%$$

7.

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{862}{(8\,658/360)} = 35,84$$

8.

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{352}{(8\,658/360)} = 14,64$$